

UNIVERZITA KARLOVA V PRAZE

Fakulta humanitních studií

Čeští imigranti v Irsku

Bakalářská práce

Praha 2015

Autor práce : Alžběta Grohmannová

Vedoucí práce : PhDr. Dana Bittnerová, CSc.

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem předkládanou práci zpracovala samostatně. Veškeré zdroje, kterou jsem použila uvádím v seznamu použité literatury, elektronických zdrojů a statistických pramenů.

Souhlasím s tím, aby práce byla zpřístupněná veřejnosti pro účely výzkumu a studia.

V Praze dne 15.5.2015

Alžběta Grohmannová

Na tomto místě bych ráda poděkovala své vedoucí práce paní PhDr. Daně Bittnerové CSc. za její vstřícný přístup, za to, že si vždy našla čas a za její trpělivost a připomínky v průběhu vytváření této práce.

Obsah

I. ÚVOD	6
II. TEORETICKÁ ČÁST	7
2.1. IRSKO JAKO CÍL MIGRACE	7
2.1.1. Emigrační země.....	7
2.1.2. Imigrační země.....	8
a) Boom v letech 1996 - 2008 - probuzení Keltského tygra	8
b) Rozšíření EU a změna imigrační politiky.....	8
c) Krize a recese.....	9
d) Migranti dle zemí původu	10
2.2. ČESKÁ MIGRACE.....	13
2.2.1. Historie	13
2.2.2. Statistické informace	13
2.2.3. Organizace a spolky.....	14
2.3. SLOVENSKÁ MIGRACE	17
2.3.1. Obecné informace	17
2.3.2. Organizace a spolky	17
2.4. TEORETICKÁ VÝCHODISKA	19
2.4.1. Teorie sociálního kapitálu	19
2.4.2. Typologie sociálního kapitálu	20
2.4.3. Teorie sociálních sítí	21
2.4.4. Granoveterovy typy vazeb.....	21
2.4.5. Teorie migračních sítí	22
2.4.6. Teorie sociálních sítí v konceptu transnacionální migrace	23
III. METODOLOGIE	25
3.1. Výzkumný problém a otázky	25
3.2. Výzkumná strategie ; techniky sběru dat	25
3.3. Výběr vzorku	26
3.4. Analytické postupy	27
3.5. Situovanost ve výzkumu	27
3.6. Etické otázky výzkumu	28
IV. EMPIRICKÁ ČÁST - analýza rozhovorů	29

4.1. ZÁKLADNÍ CHARAKTERISTIKA INFORMÁTORŮ.....	30
4.2. DŮVODY A OKOLNOSTI MIGRACE.....	30
4.3. SOCIÁLNÍ SÍŤE ČESKÝCH MIGRANTŮ V DUBLINU	32
4.3.1. „ Po příjezdu“.....	32
4.3.2. Následné rozšíření sítě, její aktéři a uzly.....	34
4.3.3. Síť českých migrantů v současnosti.....	35
4.3.4. Obsahy české sítě	37
4.3.5. Závěr - reflexe Česko - slovenské migračních sítě v Irsku.....	41
4.4. IRSKÉ SÍŤE ČESKÝCH MIGRANTŮ	43
4.4.1 Irská síť po příjezdu a její aktéři a uzly	43
4.4.2. Irská síť v současnosti.....	44
4.4.3. Obsahy irské sítě	44
4.4.4. Závěr – reflexe čes. migrantů ve vztahu k irské síti	46
4.5 VAZBY V KONCEPTU TRANSMIGRACE.....	49
4.6. REFLEXE OSAMOSTATNĚNÍ.....	52
V. SHRUTÍ.....	53
VI. POUŽITÁ LITERATURA A ZDROJE	54

I. ÚVOD

Teorie sítí a to jak migračních, ale zejména transnacionálních se ve 21. století staly diskutovaným tématem. V souvislosti s globalizačními procesy, vývojem komunikačních a informačních technologií a rozvojem dopravní infrastrukturou se migrace stala běžnou součástí každodenního života.

Lidé dnes migrují z jednoho místa na druhé a to z různých důvodů. Jedním z nich může být právě existence migračních sítí v cílové zemi. Tyto příbuzenské a přátelské sítě i sítě založené na společném původu poskytují nově příchozím migrantům důležitý sociální kapitál, jež jim usnadňuje orientaci a adaptaci v neznámé zemi. Představují osobní vazby mezi aktéry, jak mezi migranty dřívějšími, tak současnými a těmi, co se pro migraci teprve rozhodují a to na základě příbuzenství, přátelství či společného původu (Barša a Baršová 2005).

V souvislosti s globalizací nabývá teorie migračních sítí dalšího rozměru. Nevidíme již migranta jako aktéra, který je vytržen ze země původu a přenesen do cílové země. Migrant se nyní stává aktérem v obou zemích. Vytváří migrační sítě překračující hranice a tomuto konceptu říkáme teorie transnacionálních sítí (Szaló 2007). Migrant má možnost podílet se na životě v obou (či více) zemích. Ze země původu a země cílové se tak stává jednotný sociální prostor (Brettel 2000). Z migrantů se stávají *transmigranti*, ti, co mají "dva domovy", žijí " tam " i " tady".

Klíčovou roli v těchto sítích hraje existence sociálního kapitálu, který je zdrojem informací vlastní každému jedinci. Velikost sociálního kapitálu závisí právě na velikosti sociální sítě jedince. Sociální síť je prostorem, kde svůj sociální kapitál můžeme využít (Pileček 2010). Robert Putnam vytvořil tři druhy sociálního kapitálu, kterými se zde budu zabývat i já, sociální kapitál typu *bonding*, *bridging*, *linking*.

Vzhledem k osobní zkušenosti jsem se zaměřila na české migranty v irském Dublinu. Cílem mé bakalářské práce bylo zjistit, jak se čeští migranti etablojí v Irsku, zda vytváří a ustavují migrační sociální sítě, jací jsou aktéři a uzly těchto sítí a jaké významy a obsahy pro ně síť má. Zároveň jsem se snažila popsat jak informátoři reflektují svůj sociální kapitál v těchto sítích a to dle Putnamova rozdělení (viz výše). Teorie byla zasazena ještě to konceptu transnacionální migrace.

V první části práce uvedu čtenáře do kontextu Irska jako země migrace, představím relevantní informace týkající se emigrace a imigrace do Irska a statistické údaje ohledně všech migrantů v Irsku.

Druhá část je již zaměřena na českou migraci, na historii, dostupné statistické údaje a informace o spolcích a organizacích a dalších místech české komunity. Následně ještě zmíním stručně slovenskou migraci, neboť z odpovědí informátorů vyplynula vazba na slovenské migranty v Irsku.

Třetí část věnuji vymezení relevantních teoretických východisek pro mou práci. A to teorii sociálního kapitálu, migračních sociálních sítí a také sítí transnacionálních.

Dále bude následovat představení metodologie a mnou použitých analytických postupů a konečně také samotná empirická část práce a analýza rozhovorů. Ta je rozdělena do několika podkapitol a to na síť české, slovenské, irské a sítě v konceptu transnacionální migrace.

Závěrečná část bude věnována shrnutí. Zde se pokusím obecně popsat reflexi inforátorů vzhledem tématu.

II. TEORETICKÁ ČÁST

2. 1. IRSKO JAKO CÍL MIGRACE

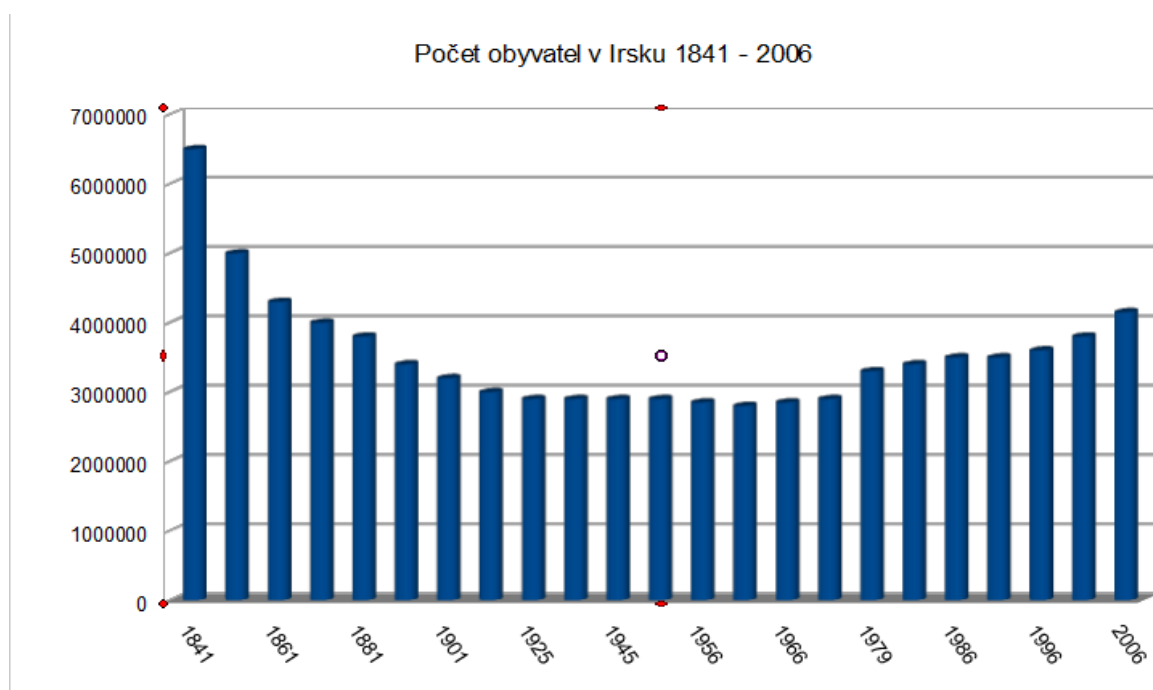
2.1.1. Emigrační země

Irsko bylo po dlouhá staletí vnímáno jako země emigrace. Až události devadesátých let 20. století způsobily obrat.

Mezi roky 1840 (roky Velkého hladomoru) a polovinou 20. století se populace Irska zmenšila z necelých 7 milionů na pouhé 4 miliony. V roce 1961 dosáhla svého minima - 2, 8 milionu (Frank 2006). Zejména mezi lety 1840 – 1860 ztratilo Irsko zhruba dva miliony obyvatel. Důvodem byl právě hladomor, který usmrtil asi milion obyvatel a následně další milion irských obyvatel emigroval a to do Ameriky, ale i Kanady a Austrálie.

V současnosti populace čítá zhruba na 4, 5 milionu obyvatel, dosud ovšem nedosáhla původního počtu jako před Velkým hladomorem. Na obrázku č. 1 můžeme názorně vidět, jak se proměnil počet obyvatel v Irsku ve sledovaném období.

Obrázek č. 1 Počet obyvatel v Irsku 1841 - 2006 (v milionech)

Zdroj dat: CSO (Central Statistics Office Ireland) 2006, vlastní překlad

Zhruba od poloviny sedmdesátých let 20. století se celková populační situace začala zlepšovat a kulminovala na počátku let 90. Zejména ve zmíněné době se Irsko transformovalo ze země

emigrace na zemi imigrace.

2.1.2 Imigrační země

Nedávná historie týkající se irské migrace by se dala charakterizovat zhruba do tří období

a) boom v letech 1996 - 2008 - probuzení Keltského tygra

Klíčovým momentem byl již vstup Irska do Evropského společenství roku 1973. Poté pokračoval postupný vývoj státu během následující let. Zejména léta devadesátá byla ve znamení především ekonomických změn. Došlo nejen ke snížení daňových sazeb, ale i k podpoře vzdělání. Také výhodná geografická pozice Irska přilákala nadnárodní společnost, například Google či Microsoft, které zde začaly budovat svá ústředí. Na přelomu milénia bylo Irsko jednou ze zemí s nejdynamičtější ekonomikou a nejrychleji se rozvíjejícím pracovním trhem. V souvislosti s tímto obdobím se začalo používat spojení Keltský tygr, které datujeme mezi léty 1996 - 2008.

Spolu s ekonomickým boomem rostla i životní úroveň a počet pracovních míst. Nezaměstnanost klesla z 15,9 % v roce 1993 na historicky nejnižší v roce 2001, a to na 3,6 % (Ruhs a Quinn 2009). Není proto překvapivé, že tato skutečnost přilákala mnoho migrantů z různých zemí. Vraceli se ovšem i irští emigranti, a to zejména od poloviny 90 let.

Rychlý ekonomický vývoj způsobil nedostatek kvalifikovaných pracovníků zejména v technologických oblastech, jako IT, vývoje softwaru, ale také v oblasti zdravotnictví a stavebním inženýrství.

b) rozšíření EU a změna imigrační politiky

Probuzení Keltského tygra způsobilo nečekanou prosperitu a proměnilo Irsko v zemi imigrace. V důsledku toho bylo nutné vytvořit v krátkém čase novou imigrační politiku. Irsko ~~tedy~~ odstoupilo od, do té doby, nutných pracovních povolení, neboť potřebovalo vyplnit prázdná místa "levnou" pracovní silou z přistupujících států.

Proto stejně jako například Velká Británie a Švédsko umožnilo příslušníkům států přistupujících v roce 2004 okamžité zapojení do pracovního procesu. Došlo tak k přílivu migrantů zejména z Polska a dalších přistupujících států, kteří zaplnili volná pracovní místa (Quinn & Hughes 2004).

Irsko se rozhodlo nezávest žádná restriktivní opatření právě kvůli své silné ekonomické pozici a množství pracovních příležitostí, které nabízelo a také faktu, že na částečné prosperitě Irska měli podíl právě i migranti, kteří zapojili svůj lidský kapitál do ekonomického růstu Irska.

Před rozšířením Evropské unie v roce 2004 museli občané z nečlenských zemí žádat o pracovní povolení, pokud měli zájem o (legální) práci na území Irska. Se vstupem deseti nových členských států do Evropské unie, tato povinnost zanikla. V současnosti o pracovní povolení a vízum musí žádat pouze příslušníci ze zemí mimo Evropský hospodářský prostor.

Každý zájemce o práci v Irsku musí v současnosti zažádat o *Personal Public Service Number*¹ (PPS číslo), které funguje jako identifikační či registrační karta pro migranty, ale i Iry (Děti irských občanů dostanou PPS číslo hned poté, co jsou po narození zaregistrovány na příslušném úřadě - pozn. autora).

Z důvodu nedostatečného počtu statistických údajů, je počet migrantů odhadován právě na základě počtu registrovaných žadatelů o toto číslo.

Migranti z přistupujících zemí většinou pracovali v zemědělství, stavebnictví ale také v maloobchodním a velkoobchodním odvětví.

c) Krize a recese

Posledním významným momentem v migraci do Irska se stal rok 2008 - 2009, kdy země spadla do recese.

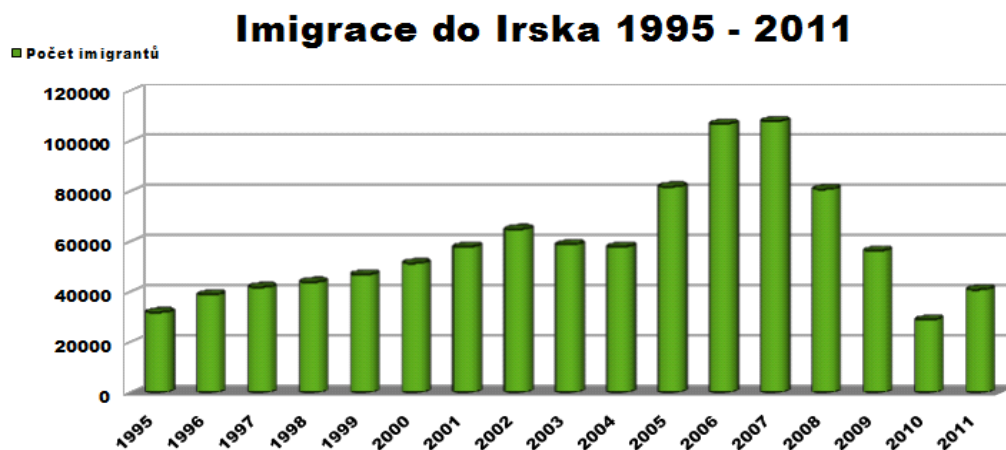
Nesprávně směřované investice do stavebnictví a realit způsobené benevolentními půjčkami od bank a také příliš štědrá sociální politikou vedly k vysoké míře soukromého zadlužení. Následkem toho se propadla měna, poklesl export a stoupla nezaměstnanost. Stejně jako tomu bylo v nedávné minulosti u Řecka, Irsko muselo přijmout záchranou půjčku od EU a Mezinárodního měnového fondu, jinak by přišel bankrot.

Část migrantů, kteří přišli v " dobrých časech" zemi opustila. Tento celkový pád a odliv migrantů můžeme vidět na obrázku č.2.

---

¹PPS number slouží jako identifikační číslo migranta. Je důležité pro styk migranta se státní a veřejnou správou v Irsku. Hraje roli ve vzdělávacím sektoru, zdravotnictví, bydlení i sociálních dávkách. Je také požadováno pro pojistné, daňové a zaměstnanecké záležitosti. Z důvodu nedostatku statistiky je počet migrantů odhadován na základě počtu registrovaných žadatelů o toto číslo.

Obrázek č. 2 Imigrace do Irska 1995 - 2011

Zdroj dat: www.irelandglobalissues.blogspot.cz, [cit. 8. Května 2015], vlastní překlad

d) migranti dle zemí původu

Vzhledem k výše zmíněným událostem se v odlišných časových obdobích na migraci do Irska podílely odlišné skupiny migrantů.

Ke sledování těchto změn nám poslouží tři censy. První census mapující migraci v Irsku byl proveden v roce 2002, dále 2006 a poslední proběhl v roce 2011, který ukázal, že se na území Irska nacházelo téměř 550, 000 "ne-irských" obyvatel (viz obrázek č. 3).

.Obrázek č. 3. Populace podle národnosti- 2002, 2006, 2011

Populace podle národnosti – 2002, 2006, 2011					
Národnost	2002	2006	2011	Změna 2002 – 2011	Změna v %
Polsko	2 123	63 276	122 585	120 462	5 674,14
Velká Británie	103 476	112 548	112 259	8 783	8,49
Litva	2 104	24 628	36 683	34 579	1 643,49
Lotyšsko	1 797	13 319	20 593	18 796	1 045,97
Nigérie	8 969	16 300	17 642	8 673	96,70
Rumunsko	4 976	7 696	17 304	12 328	247,75
Indie	2 534	8 460	16 986	14 452	570,32
Filipíny	3 900	9 548	12 791	8 891	227,97
Německo	7 216	10 289	11 305	4 089	56,67
USA	11 384	12 475	11 015	-369	-3,24
Čína	5 842	11 161	10 896	5 054	86,51
Slovensko	297	8 111	10 801	10 504	3 536,70
Francie	6 363	9 046	9 749	3 386	53,21
Brazílie	1 067	4 388	8 704	7 637	715,75
Maďarsko	409	3 440	8 034	7 625	1 864,30
Itálie	3 770	6 190	7 656	3 886	103,08
Pákistán	2 939	4 998	6 847	3 908	132,97
Španělsko	4 436	6 052	6 794	2 358	53,16
Česká Republika	1 103	5 159	5 451	4 348	394,20
JAR	4 185	5 432	4 872	687	16,42
Ostatní	45 348	77 217	85 390	40 042	88,30
Celkem	224 238	419 733	544 357	320 119	142,76

Zdroj dat: CSO (Census Statitistics Office)Profile 6 : Migration and diversity, 2012, vlastní překlad

Na obrázku č. 3 můžeme názorně vidět rozložení migrantů podle národnosti v letech 2002, 2006 a 2011.

Podle prvního cenzu v roce 2002 tvořili největší skupinu migranti z Velké Británie, následování migranty z USA a Nigerijci (viz obrázek č. 3). V tomto období byl největší počet migrantů ze zemí mimo Evropský hospodářský prostor, s výjimkou migrantů z Velké Británie.

Rok 2004, jak bylo zmíněno výše, způsobil zlom v migraci. Po přistoupení deseti států k Evropské unii a výhodám, které členům těchto států plynuly v Irsku, byl největší příliv migrantů z těchto zemí zaznamenán v letech 2002 – 2006. Celkový počet migrantů mezi roky 2002 a 2006 narostl o 87 %. Z obrázku č. 3 můžeme vidět, že v roce 2006 byl největší nárůst migrantů z Polska, následován Litevci a Lotyši ve srovnání s rokem 2002.

V roce 2011 tvořili migranti ze všech zemí již zhruba 12% celkové populace Irska.

Největší menšinou v posledním cenzu byli a jsou i v současné době Poláci, kteří rapidně překonali i počet migrantů z Velké Británie, dále následováni Litevci a Lotyši.

Je tedy zřejmé, že i přes to, že došlo k pádu Keltského tygra a Irsko se dostalo do recese, velký počet migrantů v Irsku zůstal.

Z obrázku č. 3 vidíme, že jednou z migrantských skupin byli i Češi, kteří podle cenzu v roce 2002 byli třetí nejmenší skupinou migrantů, čítající 1,103 migrantů. Následně v roce 2004 se počet českých migrantů navýšil zhruba čtyřikrát a v roce 2006 jich bylo 5,169 a rok 2011 ukázal jen mírné navýšení a to na 5,451. Vzhledem k nedostatku aktuálních je dnes možné, pouze odhadovat počet českých migrantů v Irsku.

2.2. ČESKÁ MIGRACE

2.2.1. Historie

Existují dohady o tom, kdy došlo k první české migraci do Irska. Z dostupné literatury a dodatkových zdrojů se dozvídáme až o migrantech, kteří sem mířili v období mezi válkami. Byli to zejména dělníci a další pracovníci, kteří začali budovat cukrovary a to v oblasti Corku (jižní částí Irska). Další skupinou byli skláři, kteří zakládali tradiční sklárny v oblasti Waterfordu. Za zajímavé zde považuji zmínit jméno Briana F. Pavla, (* 1958) který je synem právě jednoho českého sklářského designéra. Dokonce o svém otci, jeho původu a působení v Irsku napsal knihu s názvem *Maestro of Crystal* (2005). Poslední skupinou byly české občanky, které se provdaly za irské občany (Samek 2009).

V období druhé poloviny 20. století byly vztahy mezi Irskem a Českou republikou určovány politickou situací v socialistickém Československu. Proto zde neexistují žádné dostupné informace, či statistiky týkající se migrace v období po druhé světové válce až do roku 1989. Ani Daniel Samek, autor knihy *Česko- irské kulturní vztahy od roku 1950- 2000*, který se tomuto tématu věnuje, nespecifikuje povahu migrace v tomto období. Po roce 1989 můžeme začít hovořit o bohatší a to zprvu zejména kulturní výměně. Na poli kulturním docházelo k výměně uměleckých děl, byly překládány irské knihy a autoři. V rámci těchto vztahů byly i na Karlově univerzitě v Praze pořádány přednášky o irském jazyce a literatuře (Samek 2009).

S jistotou víme, že zastoupení české populace v Irsku se zvyšovalo zejména v posledním desetiletí 20. století. Ovlivnily to jak demokratizační procesy v Československu, resp. České republice po roce 1989, tak ekonomický vývoj v období Keltského tygra (viz kapitola 2 – Imigrační země).

V současnosti můžeme říci, že vztahy mezi Irskem a Českou republikou jsou na stejné bázi jako s ostatními členskými zeměmi EU.

2.2.2. Statistické informace

Podle dokumentu *non- Irish Nationals Living in Ireland*, vydaném na základě cenzu z roku 2006, víme, že česká menšina byla nejvíce zastoupena v okolí Kerry a Corku (na jihu Irsku) a poslední třetina žila v Dublinu. 35 % lidí bylo ve věku 25 – 29 let a 74 % z nich bylo svobodných. 88 % z těchto bylo pracujících, muži často pracovali v průmyslovém odvětví a ženy se častěji uplatňovaly v ubytovacích zařízeních a pohostinských službách.

Podle posledního cenzu, který proběhl v roce 2011, bylo v Irsku přes 5000 migrantů českého původu (podrobnější informace viz podkapitola Migranti dle zemí původu). V současnosti se podle

Ministerstva zahraničních věcí České republiky (2013) nachází 7000 - 10000 českých migrantů. Toto číslo klesá s poptávkou na irském pracovním trhu.

2.2.3. Organizace a spolky

Jak bylo již řečeno, česko- irské vztahy můžeme sledovat až po událostech roku 1989, po pádu komunistického režimu.

V Dublinu tedy až 18. 1. 1991 vzniká krajanská organizace pod názvem *Irsko-česká a slovenská společnost (The Irish Czech and Slovak Society)*. Zpočátku byla aktivně vedena dr. Frank Drechslerem. Po jeho smrti se předsedou společnosti stal dr. Eamon O'Flaherty z katedry historie dublinské univerzity. V květnu 1999 byl předsedou zvolen Fred O'Callaghan, který byl dirigentem irského sboru a také velkým znalcem české hudby a tato vášeň ho zavedla k práci v této společnosti (Samek 2009). Tato společnost vyvíjela četné kulturní aktivity (promítání českých filmů, přednášky z české historie, mikulášská besídka pro děti, propagace české hudby) a také vydávala krajanské noviny s názvem *Irish Czech and Slovak Society Newsletter*. I po rozpadu Československa byly tyto vztahy nadále udržovány, a to již s oběma samostatnými státy, Českou a Slovenskou republikou.

O pár let později, v roce 1995 byla založena další organizace, a to *Česko-irské obchodní sdružení (The Czech Irish Business Association)*, jedná se o neziskovou organizaci, která se snažila především o vytváření vazeb mezi českými a irskými ekonomickými kruhy (MZV 2013).

Dvě výše zmíněné organizace v současnosti už nefungují. I přesto můžeme vidět rozšiřující se síť menších klubů a sdružení českých migrantů, které pokrývají potřeby nově přicházejících českých migrantů.

Jedním z klíčových aktérů v rámci české komunity je i velvyslanectví České republiky v Dublinu. Diplomatické vztahy mezi Českou republikou a Irskem byly oficiálně navázány se vznikem ČR, tedy 1. ledna 1993. Samotné velvyslanectví zahájilo svou činnost v dubnu 1995 (Velvyslanectví České republiky v Dublinu 2014).

Velvyslanectví pořádá různé kulturní akce, jako jsou výstavy fotografií, přednášky ale i hudební akce či promítání filmů. Tyto akce často vycházejí z iniciativy samotných migrantů.

Za zmínku zde stojí skutečnost, že v prosinci roku 2013 byla v Dublinu slavnostně instalována lavička Václava Havla v parku u katedrály Sv. Patrika, která byla teprve druhou "havlovskou" lavičkou ve světě.

Nedávno proběhla i benefiční akce spojená se sbírkou na bustu Václava Havla. Ta bude v mít své

čestné místo v irském parlamentu. Tento nápad vzešel od Art for Amnesty², která tuto bustu také původně zaplatila. Z iniciativy českých krajanů a ambasády byla uspořádána benefiční akce na pokrytí těchto nákladů.

Tato událost zcela jistě ukazuje to, že si čeští migranti snaží vyjednávat svou pozici vzhledem k irskému establishmentu. Tento názor sdílí i česká velvyslankyně v Dublinu Hana Mottlová, která v rozhovoru pro Český rozhlas řekla :

" Jsem velmi ráda, že spousta mladých českých lidí se dala dohromady a připravila velmi zajímavý večer, to myslím, že je velmi dobře. Je to takové to správné vyústění určitého obdivu a respektu a toho dědictví, které český národ má po Václavu Havlovi" (Hošek 2015).

Posledním bodem, který už nedílně patří ke generacím 21. století je internet. Ten se stal bohatým zdrojem informací o Irsku, krajaňských spolcích, i sdruženích různých facebookových skupin českých migrantů. Jednou z důležitých je i facebooková strana *Češi a Slováci v Irsku* . Druhou důležitou je i *www. Irsko- aktualne.cz*, webová stránka spravovaná českou občankou, která dlouhodobě žila v Irsku. Tato stránka je také relevantním zdrojem pro české velvyslanectví v Dublinu. Poskytuje nejen informace o Irsku jako turistickém cíli, ale i praktické informace o politických a kulturních událostech, konajících se v Irsku v souvislosti s ČR.

I přesto, že s cenzu vyplynulo, že největší počty migrantů se nacházejí v oblasti Corku a Kerry, z dostupných informací víme, že v Dublinu se koncentruje většina krajaňských organizací. Kromě formálních organizací, které mají široký rozsah zaměření, zprostředkovávají informace a kontakt v řadě oblastí života (velvyslanectví, Facebook) jsou zde i organizace, které se zaměřují jen na vybranou oblast každodennosti Čechů v Irsku.

Jednou z nich je například v současnosti neustále se rozšiřující úředně neregistrované sdružení *Czech & Slovak Playgroup* (Česká a Slovenská skupina pro děti). Sdružuje rodiče a jejich děti a snaží se o zachování a udržení mateřského jazyka u svých potomků. Tento spolek byl založen v roce 2009 Michaelou Fosterovou a jejím manželem Peterem Fosterem s cílem vzájemné podpory při výuce českého a slovenského jazyka. Skupina se rozrostla z původních čtyř českých a slovenských rodin na dnešní skupinu, která čítá asi 50 rodin. Tento spolek také pořádá různé akce pro děti, jako již tradiční mikulášské, vánoční i velikonoční besídky (MZV 2013).

Na poli vzdělávacím od září 2014 funguje i Česká škola Dublin. Ta původně vznikla jako iniciativa dvou matek a fungovala pouze soukromě. Jak mi napsala svůj názor Ivana, jedna ze zakladatelek

---

2 Art for amnesty je platforma fungující v rámci Amnesty international, heslem je *i umění pomáhá*, umělci věnují a vytváří svá díla a výtěžek z nich jde na potřeby Amnesty International.

České školy Dublin, dnes mají předškolní skupinku s 15 dětmi a 7 prvňáčků. Každou z nich vede kvalifikovaná paní učitelka. V předškolní skupině se děti učí české písničky, básničky, hrají hry, povídají si o českých tradicích a kultuře. To vše s důrazem na používání českého jazyka. V první třídě už se jede podle vzdělávacího programu pro základní školy. Děti se učí psát české vázané písmo. Hlásí se k odkazu České školy bez hranic (www.csbh.cz). Veškeré info lze najít FB stránce www.facebook.com/ceskaskoladublin.³

Dále stojí za zmínku i české restaurace jako forma společenského vyžití pro české migranty. Jednou z prvních byla hospoda *Living room*. V současnosti však více méně odstupuje od české kultury a kuchyně. Poté, co český majitel prodal podnik Irovi, začala se měnit image restaurace a poté i jeho klientela.

V současnosti funguje také restaurace *Czech inn*, založená v květnu 2006, vaří se tu česká kuchyně a nepravidelně dochází i ke sledování českých sportovních zápasů.

Poslední z českých restaurací je *Pifko bar*. Československý bar, fungující od roku 2009, se zaměřuje zejména na prodej českých a slovenských piv a lihovin. I zde se vaří česká kuchyně a dochází ke sledování sportovních zápasů v souvislosti s ČR. Všechny restaurace se nacházejí v Dublinu.

---

³ Korespondence proběhla dne 30.3.2015 přes facebookové stránky.

2.3. SLOVENSKÁ MIGRACE

Vzhledem k tomu, že se dotazování informátoři vztahovali i ke slovenským migrantům v Irsku, považují za důležité poskytnout základní informace také o slovenské migraci do Irska.

2.3.1. Obecné informace

Slovenská migrace má podobný průběh jako migrace česká. Po roce 1989 začaly i slovenští migranti využívat znovu nabitě svobody.

A stejně jako Česká republika vstoupilo Slovensko do Evropské unie v roce 2004. Mnoho slovenských migrantů po přelomu milénia zamířilo do Velké Británie a nebo do Irska (Bahna 2011). Podle statistik (viz kapitola Migranti dle zemí původu - obrázek č. 3) stoupl počet slovenských migrantů z původních 297 v roce 2002 na 8111 v roce 2006. V roce 2011 na 10 801.

Pětina slovenských migrantů se nacházela podle cenzu v roce 2006 na území Dublinu. Největší procento migrantů - 63% bylo ve věku 20- 30. Muži byli nejvíce zaměstnaní ve stavebnictví a ženy v hotelech, restauracích a obchodních řetězcích (CSO 2006 - *non - Irish living in Ireland*).

2.3.2. Spolky a organizace

Po vstupu do EU přišlo množství slovenských migrantů a byla zde poptávka po místě, kde by se mohli setkávat. Roku 2006 bylo založeno *Slovak centre Ireland* (dále jen SCI).

Toto centrum se stará především o sdružování slovenské komunity v Irsku, o pomoc slovenským migrantům a také pořádá různé kulturní a jiné akce pro Slováky, ale i ostatní zájemce.

Za zmínku zde stojí folklorní skupina Ostroha, spadající pod SCI. Ta byla založena roku 2007 slovenskými migranty žijícími v Irsku,-pořádá koncerty a hraje na různých kulturních akcích a festivalech. Dalším kulturní událostí je i slovenský ples, konající se v roce 2015 již pátým rokem.

Dobrovolníci také pravidelně pořádají víkendovou školu pro slovenské děti, ale i další každoroční akce pro nejmenší, jako mikulášské besídky či den dětí. A pod záštitou SCI funguje kulturní a předškolní vzdělávací centrum *Obláčik*.

Zajímavostí je i akce *slovenský kulturní týždeň v Dublinu* probíhající od roku 2009, snažící se o zviditelnění slovenské kultury v Irsku.

Pro slovenské migranty funguje například i *Centrum právno- poradenskej podpory*. Stejně tak slovenské velvyslanectví uskutečňuje různé kulturní akce, ať již výstavy fotografií, expozice, či jiné akce ve spolupráci právě se SCI.

O informace pro slovenské migranty se také dobře stará webový portál www.slovakinireland.ie, který se zaměřuje nejen na politické dění v Irsku, ale i na stránky běžného života. Dále funguje i portál www.exil.sk a mnohé facebookové stránky, viz *Češi a Slováci v Irsku*.

Funguje zde i slovenský obchod *Slovakpoint* (i na internetu) poskytující slovenské, ale i české potraviny.

2.4. TEORETICKÁ VÝCHODISKA

V úvodu bych nejdříve ráda představila a vysvětlila teorie stěžejní pro mou práci. Soustředí se zde na sociální kapitál a sociální sítě v migračním procesu. Uvažuji o tom, zda sociální kapitál a sociální sítě nějakým způsobem ovlivňují migraci a pokud ano, jak k tomu dochází. Celou teorii zasadím do konceptu transnacionální migrace.

2.4.1. Teorie sociálního kapitálu

Sociální kapitál je specifický typ kapitálu. Je to zdroj informací, který je vlastní každému jedinci. Odkazuje na skutečnost jak jsou jedinci či skupiny jedinců schopné využívat tohoto zdroje v rámci svých sociálních vztahů a vazeb. Tento kapitál klade důraz na člověka jako aktéra mezilidských vazeb a sítí.

Vzniklo mnoho definic popisujících sociální kapitál. I přesto zde můžeme najít pojmy, které tyto teorie spojují, jsou to : důvěra, hodnota, norma, sociální síť (Pileček 2010). Robert Putnam například představil sociální kapitál následovně : " Sociální kapitál odkazuje k vlastnostem sociální organizace, jako jsou důvěra, normy a sítě, které mohou zlepšit výkonnost společnosti tím, že usnadní koordinaci mezi aktéry.“ (Putnam, 1993:167) Říká, že vztahy, které vytváříme a máme jsou založeny na důvěře. Ta je základním kamenem veškerých vztahů a hraje důležitou roli pro jejich udržování.

Sociální kapitál je vytvářen a uchováván nejen díky sdíleným hodnotám, ať už to jsou životní postoje či názory, ale i na základě přímých interakcí mezi jednotlivci stejných ale i odlišných skupin (Majerová a Kostecký a Sýkora 2011). Má také vliv na sociální exkluzi nebo inkluzi jednotlivců (Podolinská 2010).

Sociální kapitál je tvořen takovými vazbami, které dopomáhají spolupráci mezi jednotlivci, snižují transakční náklady a zvyšují celkovou efektivitu systému. Efektivní využití sociálního kapitálu jednotlivým aktérům pomáhá dosáhnout jejich cílů (Majerová, Kostecký, Sýkora 2011).

Podle Alejandra Portese (1998) je sociální kapitál schopností jedinců využít omezené zdroje na základě jejich členství v sociálních sítích a širších strukturách.

Sociální kapitál je individuálním ale zároveň i kolektivním. Prvotně přináší užitek jednotlivci, který však v přesahu je dobrý i žádoucí pro skupinu nebo by měl být. Sociální kapitál je složkou, který propojuje jednotlivé aktéry z diferencovaných skupin, od rodiny po společnost a dává jim možnost v odlišné míře a podle potřeby využít zdroje i ostatních aktérů dané skupiny. Zahrnuje ale také konkrétní vazby mezi konkrétními aktéry, které je spojují do sociálních sítí. Ty se mohou utvářet,

jak v rámci jednotlivých sociálních skupin, nebo mohou spojovat i aktéry různých sociálních skupin (Majerová , Kostelecký, Sýkora 2011).

2.4.2. Typologie sociálního kapitálu

Máme různé druhy sociálního kapitálu, kdy prvním, již zmíněným je sociální kapitál individuální a kolektivní, odlišující se podle toho komu přináší zisk. Sociální kapitál jak víme, je charakteristikou strukturované společnosti s nepřeborným množstvím vazeb, sítí a společností. Tyto vztahy mohou být jak asymetrické tak reciproční, horizontální či vertikální. Robert Putnam vytvořil typologii tří druhů sociálního kapitálu.

Máme zde: *bonding* (svazující) či vnitroskupinový a *bonding* (přemost'ující) či meziskupinový a *linking* neboli hierarchický. Jednotlivec může zároveň být středem všech těchto tří a propojovat různé skupiny.

Vztahy *bonding* vznikají s lidmi v blízkém okolí, jsou to silná pouta; vztahy zejména s rodinnými přáteli, členy stejné etnické skupiny, ale dokonce i národa a státu. Udržují homogenitu, loajalitu a skupinovou solidaritu a fungují jako " pojídlo". Také napomáhají členům zejména proti negativním vlivům a nejistotám zvenčí a pomáhají vyrovnávat se s nimi (Putnam 2000). I přesto, že tyto vztahy mají většinou pozitivní vliv , jako například pomoc při hledání práce člena rodina, může také docházet k negativním vlivům, kdy může docházet k zvýhodňování členů na úkor ostatních skupin nebo může docházet k nevráživosti mezi rozdílnými sociálními skupinami a tak dochází k nabourání celého sociálního systému (Majerová a Kostelecký a Sýkora 2011).

Bridging vztahy naopak zahrnují vazby vzdálenější, charakteristické slabší intenzitou, například s obchodními partnery či lidmi z jiných etnických skupin. Propojuje lidi z různých skupin a odlišných prostředí , přemost'uje odlišné sociální skupiny a společenství. Zejména díky *bridging* vztahům může docházet k rozvoji společnosti neboť dochází k přenosu informací mezi skupinami a širším společenstvím (Putnam 2000).

Díky těmto vztahům dochází k "přemost'ování" odlišností, propojování sociálních skupin i vrstev, napomáhají zvyšování tolerance, snižování předsudků a utvářejí integritu společnosti. Mohou sem patřit různé zájmové organizace a spolky, sportovní týmy a podobně (Paleček 2010). Stejně tak i zde existuje pozitivní i negativní dopad sociálního kapitálu. Na jedné straně může napomáhat integritě společnosti a na straně druhé může docházet k vyloučení skupin, které v tomto " přemost'ování " nejsou zapojené.

Poslední *linking* neboli hierarchický kapitál propojuje zejména členy nižší úrovně s těmi, kteří mají výraznou moc v hierarchicky nadřazených sociálních systémech. Je tak příkladem typu vertikálního sociálního kapitálu. Umožňuje místním či regionálním společnostem využívat jisté výhody díky vertikálním vazbám na instituce (politické, administrativní a organizační) na vyšší teritoriální úrovni (zpravidla regionální, národní nebo nadnárodní). Často jde o jednotlivce zastávající odlišné mocenské pozice, toto propojení dává níže postaveným možnost efektivně ovlivňovat jednání ve vyšších sférách (Šafr 2006).

2.4.3. Teorie sociálních sítí

Z výše popsaného je důležité porozumět tomu, že sociální kapitál a sociální sítě nejsou totožné. Sociální kapitál je informačním zdrojem aktérů, ale nemohl by existovat a fungovat, kdyby nebylo sociálních sítí. Ty jsou prostorem, kde svého sociálního kapitálu můžeme využít. Víme, že objem sociálního kapitálu, který jedinec má je určen velikostí jeho sítě, kterou je schopen využít pro dosažení svých cílů (Majerová, Kostelecký, Sýkora 2011). Tyto sítě jsou propojeny vazbami a vytváří uzly, které představují formy sociálního kapitálu z něhož mohou jedinci čerpat. Uzly jsou tvořeny jak jedinci, tak komunitami.

2.4.4. Granovetterova typologie vazeb

Mark Granovetter vytvořil koncept dvou typů vazeb, které rozdělil podle jejich síly – a to na silné vazby a vazby slabé. Podle něj míra, do které se překrývají vazby dvou jedinců je dána právě silou těchto vazeb (Granovetter 1973).

Každý člověk utváří silné a slabé vazby s dalšími lidmi. Podle Granovettera (1973) silné vazby máme zejména s rodinnými příslušníky a blízkými přáteli, jsou spolu úzce spojeni. Kdežto vazby slabé jsou ty ostatní, to jsou pouze známosti, jako vazby s lidmi v obchodě, učiteli, úředníky,...

Vzhledem k tomu, že vazby silné jsou utvářeny mezi lidmi " stejného myšlení" , okruhy těchto lidí se vzájemně překrývají a informace v nich cirkulující jsou téměř identické. Je jen malá pravděpodobnost, že by silné vazby propojovaly odlišné sociální skupiny aktérů.

Naproti tomu pak vazby slabé přemostují odlišné skupiny lidí. Proto i Granovetter (1973) zdůrazňuje zejména důležitost slabých sítí. Vidí jejich přínos v přenosu nových informací a zprostředkování kontaktů s jedinci s odlišné sociální skupiny. Ve společnosti je však potřeba obou dvou těchto typů vazeb.

Granovetterova typologie také dobře koresponduje s Putnamovou typologií vazeb sociálního kapitálu.

2.4.5. Teorie migračních sítí

Jak sociální síť tak i sociální kapitál mohou být vysvětlením pro migrační proces. K migraci dochází z mnoha důvodů, a jen zcela minimálně se jedinec rozhoduje pro migraci bez ohledu na své okolí. Příbuzenské a přátelské sítě i sítě založené na společném původu poskytují nově příchozím migrantům důležitý sociální kapitál, jež jim usnadňuje orientaci a adaptaci v neznámé zemi.

(Migrační) sítě mohou být tedy hybnou silou a důvodem k migraci. Tyto sítě představují osobní vazby mezi aktéry, jak mezi migranty dřívějšími, tak současnými a těmi, co se pro migraci teprve rozhodují a to na základě příbuzenství, přátelství či společného původu. Sítě se ustavují díky migraci, ale současně migraci zpětně živí a posilují (Barša a Baršová : 275 – 276).

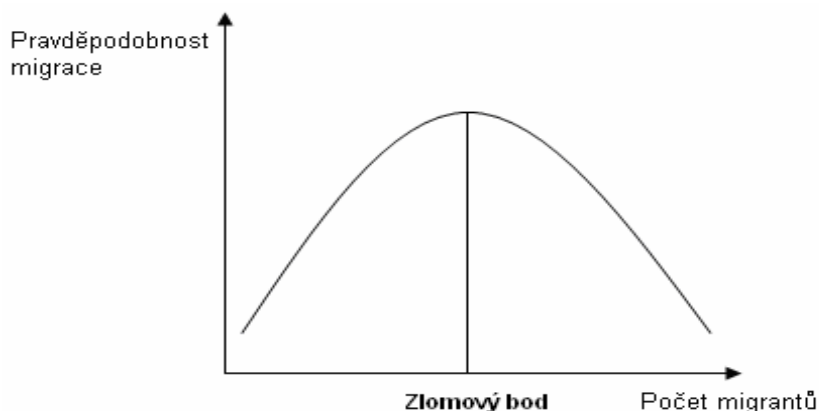
Existence sítí zvyšuje totiž pravděpodobnost migrace, které fungují jako "záchranná síť". Dochází k celkovému usnadnění migračního procesu a adaptace migranta v cílové zemi, poskytování prvotních informací; zprostředkování zázemí na úrovni získání zdrojů, bydlení, zorientování se v kultuře a psychické podpoře (Barša a Baršová 2005) .

Sítě pomáhají migrantům vyrovnat se s pocitem marginalizace a vyloučení. Někdy se jedná o členy rodiny, či příbuzné a může zde tedy z počátku fungovat i pomoc ekonomická. Migrantům se dostává pocitu, že nejsou v "nové zemi" sami.

Tyto sítě jsou pak často základem pro vytvoření komunit migrantů, kteří si vytvářejí vlastní sociální a ekonomickou infrastrukturu : pracovní místa, obchody, kavárny, profesionální lékařské, právnické a jiné služby (Vojtková 2005).

Jaká je pravděpodobnost potenciální migrace můžeme sledovat i na následujícím obrázku č.4. Zde vidíme, že migrace má vzestupný charakter, protože v první části má migrace pozitivní dopad, dochází k rozšiřování sítě, navazování nových vazeb, ale s každým novým migrantem dochází k větší konkurenci na trhu práce . Pak tento pozitivní efekt mizí a od zlomového bodu nastává negativní efekt z migrace. Tento slábnoucí efekt pravděpodobnosti migrace, je ale klíčový pro celý koncept. Jeho neexistence by totiž vedla k nereálnému stěhování celých národů po nekonečně dlouhou dobu.

Obrázek č.4 Slabnoucí efekt pravděpodobnosti migrace podle teorie síťových vazeb

Zdroj dat : <http://ies.fsv.cuni.cz/work/index/show/id/908/lang/cs> (BP Jana Šimečková)

Migrační sítě jsou zároveň uvažovány jako jistá limita v procesu integrace. Nejen kvůli výše zmíněnému, ale také, proto, že i přesto mohou tyto sítě fungovat zejména pozitivně, ale i negativně. Mohou napomáhat k adaptaci na nové podmínky, ale zároveň mohou vést k izolaci. Může dojít k tomu, že se imigrant příliš upne na migrační síť a není schopen se adaptovat na nové prostředí a není schopen interakce s obyvateli v přijímací zemi.

2.4.6. Teorie sociálních sítí v konceptu transnacionální migrace

Koncept migračních sítí se zejména v průběhu 21. století proměnil. Migrační sítě nejsou již vázány jen na cílovou zemi, ale dle okolností života migranta tento prostor překračují, uvažujeme o transnacionálních migračních sítích. V současném globalizovaném světě nejsou migrační sítě již brány pouze jako lokální sítě, spjaté s jedním místem, jednou zemí, ale jsou přeneseny a uchopeny v konceptu globalizace. Lepší doprava, stejně jako lepší telekomunikační a informační sítě způsobily zmenšení sociálního prostoru mezi vysílající a přijímající zemí.

Transnacionální migrace přišla s myšlenkou, že migranti mohou udržovat vazby se zemí původu a utvářet tak "domov a hostitelskou zemi společným prostorem sociální akce" (Brettel 2000). Díky zdokonalení komunikačních technologií se vytrácejí tradiční koncepty domova a komunity. Veškeré vztahy, ať rodinné či přátelské přesahují lokální prostor a utváří prostor globální (Bitušíková 2006). "Globalizace umožňuje ustavení permanentních transnacionálních prostorů a pro obyvatele transnacionálních prostorů se tak migrace stává permanentní možností." (Barša & Baršová 2005 : 275)

Migrační sociální jsou tedy vazby na krajany a jsou nástrojem etablování v cílové zemi. V tomto konceptu jsme však viděli migrační sítě jako jednosměrný proces. Zde přichází na řadu teorie

transnacionálních sítí, která na rozdíl od všech předchozích, uvažuje o tom, že migrant není jen přenesen ze země původu do země cílové. Transnacionální sítě jsou utvářeny vazbami na původní zemi migranta. Migranti tak aktivně působí v obou zemích (Szaló 2007).

Tato teorie představuje migrující jedince, jako osoby udržující aktivně sociální sítě v rámci více geografických prostorů. Často jsou tito *transmigranti* popisováni jako lidé žijící " mezi", hovoří se o životě "tam" i " tady", o " dvou domovech" (Vertovec 2001). Domov tak již není jediné místo. Mění se celkový pohled na migranta, který je nyní středem přeshraničních aktivit a vazeb. Tmelem těchto sítí je kromě sdílených zájmů, obvykle i pocit příslušnost k původnímu domovu (Szaló 2007).

Migranti udržují kontakt se zemí původu, ale podílí se na životě v zemi přijímající. Jak uvádí C. Szaló (2007) i přesto, že migranti udržují vztahy se zemí původu, nejsou nebo by neměli být typem přistěhovalců, kteří žijí v izolaci a veškeré své vazby směřovat do země původu. Základem této teorie je, že tito *transmigranti* se mohou současně začleňovat v cílové zemi a stejně tak udržovat vztahy přeshraniční, vztahy se zemí původu. " Jinak řečeno, jejich životním světem je transnacionální sociální pole propojující místa jejich nového a původního domova." (Szaló 2007: 8) Tato teorie dává migračním sítím v cílové zemi nový rozměr. " Přistěhovalci se tím pádem už nezdají být vykořeněnými subjekty, naopak jde o aktivně jednající lidi, kteří opakovaně- tam a zpět - překračují nejenom hranice států, ale také hranice různých kultur a společenstev." (Szaló 2007 : 111) Jak již bylo zmíněno výše, díky velkému rozmachu informačních a komunikačních technologií, jako například: Skype, Facebook, emaily a další, se prostor mezi zemí původu a cílovou zemí "zmenšil". V současnosti, tak není problém podílet se na životech v obou (více) zemích najednou. Ačkoli jsou migranti aktéry transnacionálních vazeb, neznamená to, že se pravidelně vrací do země původu (Drbohlav, Uherek 2007).

Jedinec-má tak v rámci transmigrace možnost identifikovat s více než jednou národní identitou a má možnost udržovat si více než jeden domov.

III .METODOLOGIE

3.1. Výzkumný problém a otázky

Ve své práci se věnuji, problematice českých migrantů v Dublinu. Zabývám se jejich pozicí v sociální realitě skrze koncept sociálního kapitálu a sociálních sítí. Mým cílem zároveň je se na problém nahlížet v kontextu transnacionální povahy migrace. Na základě teoretického zakotvení práce, jsem si položila tyto základní výzkumnou otázku :

* Jak čeští migranti v Dublinu reflektují svůj sociální kapitál, resp. jaké zdroje zprostředkovává?

Tu jsem rozpracovala do dílčích výzkumných otázek, které určují směr a prohlubují cíl tázání:

* Jaké identifikuji uzly a vazby svých migračních sítí?

* Jaké významy jim přiřítají v kontextu života v migraci?

* K jakým typům sociálního kapitálu (*bonding x bridging x linking*) tyto uzly, vazby a významy odkazují?

* Do jaké míry rozložení typů sociálního kapitálu ve vztahu k sociální síti odkazuje na povahu migrace jako trvalé či transnacionální?

3.2. Výzkumná strategie ; techniky sběru dat

Pro svou práci jsem zvolila metodu kvalitativního výzkumu, který díky své flexibilitě a modifikovatelnosti byl nejlepší volbou. Považovala jsem za důležité nahlédnout hloubkově do tohoto tématu a zaměřit se na subjektivní pohledy informátorů, na pochopení jejich pocitů, intencí, myšlenek a motivací v rámci tématu. Vzhledem k tomu, že jsem se dotazovala pouze malého počtu informátorů (10), nebude zde představen celkový obraz života všech českých migrantů v Dublinu, ale dominuje zde snaha o představení hlubšího vhledu a porozumění, jak samotní oslovení aktéři rozumí své zkušenosti v situaci migrace.

Jako techniku sběru dat jsem zvolila formu dotazování, a to dva po sobě jdoucí rozhovory, nejprve tzv. narativní rozhovor a druhý rozhovor polostrukturovaný.

Tyto dva typy rozhovorů, jsem zvolila zejména proto, abych dostala odpovědi, které by byly 1. minimálně ovlivněné strategií dotazování (strukturou kladených otázek) a 2. zároveň sledovaly klíčové obsahy spojené se sledovaným tématem výzkumu. Technika narativního rozhovoru totiž umožňuje naprostou volnost. Klade důraz na samotné vyprávění informátora. Informátor není konfrontován tazatelem a jeho otázkami, ale je mu nechán volný prostor pro jeho názor. Dostane se

nám tak čisté formy odpovědi, tak jak to opravdu tázaný vidí, bez toho, aby již byl připraven odpovídat na nějakou otázku, která bych ho donutila přemýšlet a zaměřit se třeba pouze na jednu část či úhel pohledu. Dá nám možnost vidět z odpovědi, na co daný informátor klade důraz. Značnou výhodou narativního rozhovoru, jak zmiňuje Hendl (2005 : 176) je, že "...existují subjektivní významové struktury o určitých událostech, které se vyjeví při volném vyprávění, a naopak neprojeví při cíleném dotazování." Protože mne zajímala otázka reflexe významu a podoby sociálních sítí migrantů, jejich vazeb a s tím spojeného sociálního kapitálu, podnětovou otázkou byla formulovaná tak, aby obsáhla daný kontext migrace a sítí. Základní otázka, na kterou jsem se informátorů v rámci narativního rozhovoru ptala byla : "*Vyprávějte mi, jak se odvíjel Váš život od okamžiku, kdy jste se rozhodl k migraci až do současnosti a jací lidé, události a věci ho provázeli?*"

Druhým typem, který jsem při sběru dat použila, byl rozhovor polostrukturovaný. Rozhovor polostrukturovaný je řízen jistým způsobem daným zvolenými okruhy otázek. Poskytuje tak značnou flexibilitu a prostor pro modifikovatelnost a úpravu daných otázek během výzkumu. Tento rozhovor není striktně svázán předem zvolenými otázkami, ale je volně doplňován podle potřeb rozhovoru (Hendl 2005). I zde je tedy prostor pro informátora a jeho vyprávění.

Tyto dvě techniky jsem zvolila zejména proto, že si myslím, že se dobře doplňují, kdy díky narativnímu rozhovoru získávám zejména subjektivní pohled informátora, a na to, co on klade důraz. Rozhovorem polostrukturovaným dociluji doplnění a dotvoření celkového obrazu, díky daným otázkám, které mi pomohou nasměrovat tázaného a získat žádané informace.

Veškeré rozhovory probíhaly osobně a byly nahrávány na diktafon. Rozhovory probíhaly většinou v restauračních zařízeních či kavárnách, ale také u informátorů doma. V rámci sběru dat mi také paní Ivana korespondenčně sdělila informace týkající se občanského sdružení *Czech & Slovak Playgroup*. Také jsem byla v kontaktu s panem Petrem Kuberou, který pracuje na českém velvyslanectví v Dublinu, který mne poskytl odkazy na relevantní zdroje.

3.3. Výběr vzorku

Výběr vzorku probíhal účelově, tedy s ohledem na výzkumný problém. Kritériem pro výběr informátorů - mužů i žen - byl věk 25 - 40 let, dále pobyt v Irsku déle než 5 let a samozřejmě česká státní příslušnost. Ve svém projektu, jsem nebrala v úvahu jako kritérium sociální třídu či vzdělání či ekonomickou pozici jedinců, ani to zda pocházejí z města či vesnice. Tato další, byť relevantní kritéria by značně omezila možnost pro získání informátorů. Vzorek (účelový) byl získán přímým kontaktem migrantů na facebookové straně *Češi & Slováci v Irsku*, a částečně také získán formou "sněhové koule" (Hendl 2005). Neboť někteří informátoři mi poskytli další kontakty na české

migranty, kteří vyhovovali mým kritériím.

Celkový počet dotazovaných byl 10 lidí : 7 žen a 3 muži, informátoři byli věku od 26 - 35 let, s dobou pobytu v Irsku od 7 do 15 let (viz více- kapitola Empirická část- Profily jedinců). Větší ochotu poskytnout rozhovor projevovaly ženy.

3.4. Analytické postupy

Analýza a sběr dat probíhal současně. Již samotná koncepce kvalitativního výzkumu mi umožňovala redefinovat či obměnit výzkumné otázky, pomocí analýzy a podchytit tak nedostatky, ke kterým mohlo dojít u předchozích rozhovorů.

Přepis rozhovorů probíhal za pomoci komentované transkripce, která zaznamenává nejen to, co nám informátor sdělil, ale klade důraz i na nonverbální projevy, jako jsou smích, pauzy mezi rozvozy, k tomu bylo použito speciálních symbolů, které byly představeny W. Kallmeyrem a F. Schützem (1976) a dopomáhají srozumitelnosti (Hendl 2005).

Po transkripci následovala segmentace dat, kdy došlo k rozdělení mnou získaných dat do analytických jednotek.(Hendl 2005) . Je zde kladen důraz na pečlivost a preciznost. Je důležité si neustále procházet získaná data a ujišťovat se, že daný segment nám poskytuje data, která jsou pro náš výzkum vhodná. Neustále dochází k porovnávání se segmentem předchozím, soustředíme se jestli zde došlo k nějaké změně. Prostým segmentem je již sama odpověď dotazovaného v čisté podobě (Hendl 2005).

Současně jsem použila formu otevřeného kódování. Vytvořila jsem skupiny kódů, které byly relevantní a důležité. Tyto skupiny kódů byly například : aktéři sítě. tak jak je pojmenovávají informátoři (Češi x Irové, další); místa sítě ; vazby ; uzly sítě; obsahy sítě a tak dále. Formu otevřeného kódování jsem ještě doplnila o poznámkování . Díky kódům – skupinám kódů a poznámkám jsem mohla vytvořit kategorie, které mi pomohly interpretovat získaná data a zodpovědět výzkumné otázky. Tento typ analýzy mi umožnil odhalit podstatné skutečnosti vzhledem k výzkumným otázkám.

3.5. Situovanost ve výzkumu

Téma jsem si zvolila a ohledem na moje vzdělávací kurikulum na FHS. Protože jsem chtěla optimalizovat studium, předpokládala jsem, že se mi podaří propojit výzkum a studium na Erasmu (23/9/2014 - 3/6/2014). To se ovšem posléze ukázalo jako nereálné. S výzkumem jsem proto začala až po ukončení mého studijního pobytu. Na situaci českých migrantů v Irsku jsem se tedy mohla dívat prismatem českého studenta, který měl za sebou jeden školní rok na dublinské univerzitě

(Dublin city university), jeden rok života v zóně komfortu studenta Erasmu. Tato zkušenost se ale zcela lišila od zkušenosti mých informátorů. Do rozhovorů jsem tedy vstupovala nezátížená předporozuměním situace pracovního migranta. Moje předporozumění se opíralo o jiné zkušenosti, a to zejména z četby odborných publikací. Proto jsem se snažila potlačit tyto odborné koncepty a naslouchat reflexi zkušenosti mých informátorů. Moje neobeznámenost s realitami života pracovních migrantů mohla ovlivnit výzkum v tom směru, že jsem se zejména v počátku musela spoléhat na to co mi informátoři o sobě povědí. Postupně jsem ale získávala citlivost na téma a efektivita rozhovorů se zvyšovala.

Samotní informátoři mne přijali velmi dobře. Jejich reaktivitu jsem se snažila ovlivnit (minimalizovat) svoji přátelskostí a vstřícností. V tomto směru mnozí zůstali mými přáteli na FB. A při návratech do Dublinu se opětovně setkáváme.

3.6. Etické otázky výzkumu

V průběhu rozhovorů, ale i během celého výzkumu jsem postupovala podle etických zásad. Informátor byl vždy v první řadě informován o povaze výzkumu, jeho účelu a způsobu zveřejnění dat. Následovalo uzavření ústního informovaného souhlasu, informátorům byla zaručena plná anonymita veškerých údajů, které by mohly vést k jejich identifikaci a jakkoli je zdiskreditovat. Účast byla samozřejmě dobrovolná, a informátoři byli obeznámeni, že během výzkumu, a kdykoli poté mohou odstoupit, či vyhnout se otázkám, které by jim byly nepříjemné.

IV. EMPIRICKÁ ČÁST

Existence sociálních sítí českých migrantů v Dublinu a jejich zdrojů sociálního kapitálu jsou klíčovou otázkou pro mou studii. Ptala jsem se na tvorbu českých migračních sítí, zda a jakým způsobem k ní docházelo. Dále jaká místa se s danou sítí pojí a jaké významy jí přiřítají a jaké vazby v rámci sociálního kapitálu zde můžeme popsat (viz bridging, bonding, linking). Šlo mi zejména o migrační sítě jednotlivců, tak jak každý migrant si vytvářel svou síť. Zajímalo mně k čemu je dobrá tato síť v rovině daného jedince. Zde tedy představím samotnou reflexi toho, jaký význam pro dotazované migranty sítě mají a jak se k nim vztahují. Představím zde vztahy tedy primárně k české síti, ale také k síti slovenské a samozřejmě irské.

4.1. ZÁKLADNÍ CHARAKTERISTIKY INFORMÁTORŮ

Hanka (34 let), žije s přítelem, který je Ir. V Dublinu žije 7 let, migrovala do Irska s tehdejšími přítelem, který byl Čech. Vystudovala vysokou školu, dnes je zaměstnaná v irské firmě v oblasti finančnictví. V České republice žije její celá rodina.

Jitka (35 let), je vdaná, manžel je Polák. V Dublinu žije 10 let, do Irska emigrovala s kamarádkou. Vystudovala střední školu, v ČR pracovala jako celní deklarantka, dnes pracuje jako prodavačka. Její celá rodina žije v České republice.

Šárka (33 let), manžel Ir, dvě děti. V Dublinu žije 10 let. Emigrovala přes kamarádčinu kamarádku. SŠ, momentálně na mateřské dovolené. Její rodina žije v České republice.

Jana (32 let), je vdaná a manžel je Slovák. V Dublinu žije 7 let, do Irska migrovala dvakrát, poprvé jako aupair a to sama. Po druhé její migrace byla plánovaná a to s cílem získat pozici u společnosti Ryanair (* letecká společnost) v ČR, kdy si zažádala o umístění do Irska. Vystudovala vysokou školu, dnes pracuje v irské firmě v oblasti obchodu. Celá její rodina žije v České republice.

Bára (35 let), přítel Ir. V Dublinu žije 15 let, k emigraci ji přiměl zájem o keltskou kulturu, ale v době, kdy chtěla emigrovat, byly v Irsku potřeba pracovní víza. Nejdříve dělala aupair v Londýně a pak se konečně na pracovní pozvání od jedné irské rodiny dostala do Irska a dělala aupair i zde. Vystudovala vysokou školu v Irsku a dálkově v České republice. Její celá rodina žije v České republice.

Veronika (39let), manžel Američan, jedna dcera. V Dublinu žila 14 let, předtím 5 let v Londýně, kde pracovala jako aupair, do Irska ji tehdy zavedl tehdejší přítel Ir, kterého si v té době měla brát. SŠ, v Irsku pracovala v obchodním sektoru. (* V době našeho rozhovoru se z rodinných důvodů vracela do Čech)

Petra (29 let), přítel Slovák. V Dublinu žije 7 let. Emigrovala s tehdejší přítel, Čechem, kterým je jeden z mých respondentů a to David. Petřin bratr žil v té době v Irsku, proto její důvody k migraci byly částečně řízeny touto skutečností. SŠ, pracuje v kanceláři. Její rodina žije v České republice.

David (29 let), svobodný. Žije v Dublinu 7 let. Emigroval s tehdejší přítelkyní Petrou. (viz výše) SŠ, pracuje ve skladu. Jeho sestra žije dnes také v Irsku, zbytek rodiny v ČR.

Jan (35 let), rozvedený. V Dublinu žije 10 let. Emigroval spolu s tehdejší manželkou. SŠ, pracuje v přístavním skladu. Jeho rodina žije v České republice

Martin (35 let), svobodný. V Dublinu žije 10 let. Emigroval tehdy sám s tím, že přestoupil do fotbalového klubu v irském Kilkenny. SŠ, podniká v různých oblastech. Jeho bratr žije ve Velké Británii, zbytek rodiny v ČR.

V samotné analýze jsem zohlednila nejen individuální sítě informátorů, ale také sítě jejich partnerů a manželů, kteří jsou jiné národnosti a zda díky nim, tak došlo k rozšíření jejich národnostní sítě.

4.2. DŮVODY A OKOLNOSTI MIGRACE

Okolnosti a důvody k migraci občas ovlivní samotné rozhodování k migraci a pozdější život v cílové zemi. Informátoři měli pro migraci různé důvody, u většiny převažoval faktor ekonomický, který zde fungoval jako *pull* faktor, "přitahující" migranty do Irsku. Shodně tvrdili, že neměli žádné zvláštní *push* faktory, které by je "vytlačovali" z České republiky.

Pull faktory „přitahujícími“ migranty byla tedy nejen tehdejší ekonomická situace v Irsku a probuzení Keltského tygra (viz výše).

Honza: No, v té době vlastně se otevřely hranice, padly ty bariéry, takže jsem se rozhodl, že pojedu, pojedeme. Ten důvod byl vlastně na zkušenou, ale i finanční, já jsem měl plány, že tady vydělám peníze.

Druhým důvodem bylo přistoupení ČR do EU a zpřístupnění tak irského pracovního trhu.

Martin: ...no velký plus bylo to, že padli prostě víza. Já sem vyjel v roce 2006, a brácha, kterež žije v Londýně, tak tady měl prostě známí, bylo to nejjednodušší cesta, jak se dostat do anglicky mluvící země...

Jitka :..já jsem pracovala jako celní deklarantka a měli jsme vstoupit do EU a v Irsku to ekonomicky jelo..

A třetím zmiňovaným byl také faktor zlepšení jazykových kompetencí.

Šárka : No já sem si řekla, já chci odjet, já jsem vždycky chtěla odjet, tak sem si řekla proč ne do Irska. Něco si přivydělám, vypiluje angličtinu, neplánovala sem, že zůstanu.

U většiny informátorů, se výše zmíněné faktory propojovaly, viz Šárka. U dalších byly tyto pull faktory zcela odlišné. V Bářině případě zejména kulturní, částečně vzdělávací.

Bára : ..když mi bylo asi 15 let, v Čechách, tak jsem se začala zajímat o keltskou kulturu, mě prostě zajímalo Irsko a Island a chtěla sem tam hrozně odjet.

U Veroniky byl důvodem její irský partner, kterého si našla, když pracovala jako aupair v Londýně.

Veronika: No a on (přítel) dostal nabídku práce a on, že prostě v Irsku to ekonomicky jelo, takže prostě by pro mě prý nebyl problém si najít práci.

Jana původně migrovala jako aupair do Irska a to neplánovaně. Po druhé už její migrace byla plánovaná, kdy se přihlásila na kurz, aby se mohla kvalifikovat jako letuška.

Jana : No, já jsem přemýšlela, že bych šla létat, to byla jediná věc, jak jsem se mohla dostat do Irska.

A pro Petru a Davida, kteří tehdy spolu migrovali jako pár (*už nejsou spolu – pozn. autora) byl částečným důvodem existence a význam sociální sítě Petřina bratra.

Petra : ..to bylo hlavně kvůli angličtině, že jsme přijela. a taky jsem tu měla bráchu, kterej tu byl asi 5 let už.

Můžeme tedy vidět, že někteří, viz Petra, David a Martin jako důležitou existenci české migrační sítě již v počátku a tato skutečnost se částečně podílela na jejich migraci do Irska.

Tandem x sám

Jednou z okolností, která byla stěžejní pro migraci informátorů byla i to, zda migrovali sami či v tandemu. To znamená, že informátoři migrovali ještě spolu s někým dalším. Hanka, Jitka, Honza, Petra (a David) emigrovali v tandemu. Do jisté míry si tak informátoři už částečně síť přivezli sebou.

Šárka měla kontakty na české migranty v Dublinu od známých z ČR, stejně tak i Martin měl kontakt na známé přes svého bratra, kteří žijí v Dublinu. Tito výše zmínění tak spoléhali na toto „mikrozázemí“, které měli díky tomu druhému z migrace nebo přes kontakty z ČR. A do jisté míry se na toto zázemí spoléhali. Fakt, že informátoři emigrovali s někým dalším jim pomohlo k

navázání kontaktu s českou sítí v Dublinu.

4.3. SOCIÁLNÍ SÍTĚ ČESKÝCH MIGRANTŮ V DUBLINU

Z důvodu koncepce výzkumných otázek, informátoři odkazovali v průběhu rozhovoru na časově různé úseky, tedy zejména na dobu " po příjezdu" , na dobu poté a v současnosti. Proto jsem považovala za důležité zahrnout tyto časové horizonty, neboť v časově různých obdobích se odlišovala i povaha sociálních sítí českých migrantů.

4.3.1 „ Po příjezdu“

- prvotní kontakty se sítí

Víme, že existence sociálních sítí, je často klíčovou v počátečním impulzu migrace. Tyto prvotní kontakty často umožňují snadnější integraci pro příjíždějící migranty. Tyto vazby na cílovou zemi pomáhají a fungují jako tzv. zprostředkovatelé, a to například v hledání práce či bydlení (Barša a Baršová 2005). Tento fakt byl reflektován i v odpovědích informátorů. Samotný fakt, že migranti odešli v tandemu, měl totiž vliv na vazby k české sítí v Dublinu (viz výše).

Tyto kontakty jim zprostředkovaly transport z letiště a bydlení.

Hanka : Můj tehdejší přítel, tady měl kamarády, což byla vzdálená sestřenice kohosi, kohosi, takže pomoc jsme na začátku měli, oni nás vyzvedli na letišti, nechali nás u sebe bydlet..

Šárka : No, naštěstí jsem věděla, že je tady brácha jednoho kamaráda, kterého jsme znala, tak ten mi pomohl mi s ubytováním.

Jitka : ...asi jednu noc, jsme bydlely v hostelu, ale to bylo hrozný, tak jsme se pak odstěhovaly ke kamarádovi té kamarádky a spali jsme 3 na jedné posteli.

Martin : No, brácha tady měl ty známí, kluka a holku, tak je zkontaktoval, no a já pak přijel a oni mě tady čekali, dovezli do Kilkenny.

Další bodem bylo i zprostředkování práce.

Hanka : ..a práci jsem vlastně našla až za měsíc, kdy zapracoval ten " czech networking", kdy známá, tedy respektive někdo, koho můj ex potkal v práci, kde vlastně pracovali jen Češi, takže vlastně to bylo přes někoho dalšího.

Jitka : .. tak jsme přijely, jeden další kamarád nám dohodil agenturu, tam nám zařídili pohovor, šly jsme tam a druhý den jsme měly práci.

Šárka : ..no práci jsem vlastně našla v hotelu díky tomu kamarádovi, protože tam měl spoustu známých..

Většinou se tedy jednalo o známé známých, u nichž hledali oporu, kterou se samozřejmě žádali a přijímali. Tuto skutečnost reflektovali Hanka, Šárka, Jitka i Martin.

Pouze v případě Petry (a Davida) šlo o blízkého příbuzného, díky tomu jejich síť měla odlišnou strukturu již od začátku. Petra sama uvádí, že jí tato síť poskytla „vše“. Fungovala kromě prvotních záležitostí jako u ostatních (viz výše), ještě jako určitá jistota a psychická pomoc.

Petra : ..no takže já jsem tu měla bráchu, kterej tu už dobu žil., takže jsem měla o koho se opřít....

Výzkumník: A tvůj bratr ti nějak pomoh na tom začátku?

Petra : No jasně, ze začátku jsme bydleli u něj, a pak jeho kamarádka dělala manažerku v Mccafé, tak mi takhle dohodila práci.

- Nezájem o českou síť

Honza, který přijel s tehdejší manželkou, nezmínil kontakty na české migranty žádné. Sám to reflektoval tak, že migrace do Irska byla pouze dočasnou záležitostí, proto prvotním cílem bylo vydělat si peníze a nebyl proto čas se s někým setkávat.

Honza : Že by jsme nějak družili (?) To ne. To byla na začátku jen práce, domů, pak jednou za rok dovolená a pak práce. Nebyl čas ani vlastně chuť.

Jana, která migrovala do Irska dvakrát. Poprvé, pracovala jako aupair a žádnou vazbu na českou síť neměla.

Jana : ..no já jsem jela jak aupair, tak to jsem jela úplně na blind..

Po druhé svou migraci plánovala, chtěla zpátky do Irska a proto se přihlásila na kurz, aby z ní byla letuška. Stejně jako Honza, ale Jana neprojevovala žádný zvláštní zájem o českou síť, primární impuls bylo dostat se zpátky do Irska a dále už to Jana více nespécifikovala.

Jana: ..takže já jsem hodně přemýšlela, jak se dostat zpátky do Irska a jediná možnost jít prostě lítat, tak jsem se přihlásila na kurz...

- Distanc od české sítě

Jinou strategii zvolily Veronika a Bára, které kontakty na českou síť po příjezdu neměly žádné a navíc ji i důsledně odmítly. Tím se se změnila celková povaha jejich individuálních sítí. Bára a

Veronika shodně fungovaly od začátku s irskou většinou. Jana měla zázemí vytvořené irskou rodinou, u které dělala aupair, stejně tak Bára, Veronika měla zázemí vytvořené irským partnerem

Bára : Nee, to vůbec, já neměla nikoho, jen tu rodinu sem měla, a ty mě pak seznámily s nějakou aupairkou,co byla Švédka.

Veronika v té době měla partnera Ira, ale pracovala v Londýně aupair, partner ji, ale přemluvil, aby se s ním vydala do Irska.

Veronika : ..no on (přítel) dostal nabídku práce a on, že prostě v Irsku to ekonomicky jelo, takže by neměl být problém najít práci, tak jsme si řekli, že pojedeme na rok..

Bára a Veronika se shodně z počátku distancovaly od české sítě. Obě kladly důraz na zlepšení svých jazykových schopností, česká síť byla viděna jako překážka.

Bára : ..já jsem si kladla za důležitý, že jsem se nechtěla seznámit s žádnějma Čechama, protože můj hlavní úkol, nebo to, čeho jsem chtěla dosáhnout, bylo prostě, naučit se anglicky, takže to bych to s kamaráděním s Čechama moc daleko nedotáhla.

4.3.2. Následné rozšíření sítě, její uzly a aktéři

Způsob konstituování českých sítí byl ovlivněn již tím, zda měli informátoři i někoho v počáteční fázi migrace. Ti, co spoléhali na začátku na českou migrační síť, tuto síť většinou i následně rozšiřovali.

Hanka reflektovala možnost seznámit se i přes práci, kdy ona sama sice nepoznala lidi ve své práci, ale práci svého tehdejšího přítele.

Hanka : ..v přítelově práci vlastně byli 3 kluci, to byli Češi, takže tam jsme potkali nějaké a pak tak nějak potkáš různý, třeba v Czech innu, i v těch hospodách..

Jitka, Šárka i Hanka pak shodně považovaly i české hospody jako důležité místo, kde navazovaly kontakty s dalšími Čechy.

Jitka :No, já prostě udržuju ty kontakty od začátku, když se otevřel Living room, to byla první český hospoda, tak tam a ještě v Pivku, jsme se scházeli, to bylo vlastně ještě v roce 2008, takže ani nebyl FB. Takže se to sdružovalo tam, to byly česko- slovenský diskotéky, tanečky na hymnu, brali jsme sebou i Slováky, ale i ostatní (.) byli jsme v Czech innu jako doma, já a jeden kamarád, znali jsme všechny.

Šárka: No na začátku jsme tam chodili do těch hospod. V Czech innu, tam jsme byli jak doma. To bylo super; to bylo Čechů.

Dále byla zmiňována i FB stránka, kdy odkazovali zejména na hlavní stránku Češi a Slováci v Irsku

(* tuto stránku jsem ke kontaktování informátorů využila i já).

Jitka : No a facebook jasně, spoustu lidí, který poznáš přes to, no FB, ten tomu hodně pomoh, protože Czech inn to pak začlo upadat, ale přes FB se to pořád udržuje.

Hanka: ... v těch hospodách, ale pak taky na internetu, úplně překvapivě se dají potkat.

Někteří z informátorů, ale neuvažovali o místech, kde se sdružovali Češi a kde by tak mohli navázat kontakt. Ti spoléhali na kontakty přes jedince, viz Petra a David, kteří využívali síť Petřina bratra.

Petra : ..prostě brácha tady měl to zázemí fakt dobré..brácha měl hodně kamarádů, co byli Češi, ..

David : Petra, tady měla bráchu a ten nám vlastně pomohl , měl spoustu známých..

Informátoři reflektovali, že v kontextu českých sítí migrantů žijících v Dublinu byly důležitými uzly sítě nejen místa, a to primárně zejména české hospody, práce, ale i facebookové strany a Internet. A v případě Petry a Davida byl uzlem Petřin bratr, který jim zprostředkoval vazbu na českou síť v Dublinu.

K rozšiřování individuálních migračních sítí může docházet nejen navazováním vazeb v cílové zemi, ale k vytváření a rozšíření sítě může docházet také na základě iniciativy migračního toku ze země původu (Baršová a Barša 2005). Tento fakt reflektovali dva z informátorů a to Martin a David.

David : ..no moje ségra v době kdy maturovala, tak jsme plánovali, že by jsme spolu bydleli, až přijede. Takže ona přijela..

Martin: No tak já mám spíš známí. První rok jsem tu byl víceméně sám, a pak jsem sem dostal kamaráda Aleše, aby hrál fotbal no. My se známe od malička, no a teď tady spolu teda i bydlíme.

Oba dva informátoři tak do Irska přivedli své blízké a sami se tak přičinili o rozšíření sítě.

4.3.3.Sítě českých migrantů v současnosti

V současné době popisují informátoři své individuální migrační sítě vazané na českou migrační síť v Dublinu takto : 1) část ji pojímá jako postupně budovanou síť, která zahrnuje „ všechny“ s nimiž navázali vztah po příjezdu.

Hanka, Šárka, Jitka a Martin – informátoři, kteří měli kontakty hned po příjezdu, je následně i rozšířili. Šárka také svou síť rozšířila díky Jitce, která byla uzlem její sítě a zprostředkovala jí další kontakty

Šárka : Hele, já jsem poznala spoustu nových lidí přes Jíťu, ona mi představila další a další, takže bylo super.

Petra a David přejali síť od Petřina bratra.

A za 2) někteří se však z počátku bránili si svoji českou migrační síť budovat.

Honza reflektoval, že finanční část migrace byla po příjezdu klíčová. Poté, co se jeho rozhodnutí změnilo z dočasné migraci na stálou, došlo i proměně povahy jeho české sítě. (* Honza se v průběhu migrace rozvedl se svojí manželkou) Reflektoval, že zejména v poslední době (*Rozhovor probíhal v únoru 2015 – pozn. autora) má větší kontakt s českou sítí.

Honza: Aha, jasně, to se mi stalo až v poslední době. Můj vztah s mojí tehdejší ženou se rozpadl. (,) no a po čase jsem vlastně potkal svojí teď už bývalou přítelkyni. A ta znala spoustu Čechů a Slováků, tak mě tam takhle dostala.

Také Jana částečně stála mimo českou síť a to zejména na začátku. Zmínila však význam a vázanost na Českou republiku a proto po čase českou síť začala sama vyhledávat.

Jana : No, já jsem vázaná na Česko, takže jak jsme se přestěhovali do Bray (*městečko u Dublinu), tak přes FB jsem zjistila, že jsou tam nějaký český holky, tak jsme se začaly scházet.

Veronika a Bára, které se cíleně po příjezdu distancovaly od české sítě, také po časově delší době začaly cíleně vyhledávat. Bára, která se distancovala primárně kvůli angličtině, v poslední době síť vyhledává a to kvůli češtině.

Bára : Hele já jsem teď objevila tu FB skupinu, tak jsem se tam přihlásila, že hledám spolubydlícího, víš po těch patnácti letech jsem si říkala, že bych se ráda začala bavit s Čechama , že zapomínám tu češtinu. Víš, ta moje angličtina už je v pohodě, už mám nějaký status, takže by to bylo fajn.

Veronika, která se od české sítě distancovala. Začala po letech českou síť vyhledávat po té, co se jí narodila dcera. Jak sama zmínila, považovala za svou mateřskou povinnost, aby uměla dcera česky.

Výzkumník : Takže ty si Čechy moc nevyhledávala?

Veronika : No, mám pár lidí mám a s těma se scházíme a nebo jsme v kontaktu díky našim dětem hlavně. Pak jsem teda na ty FB komunitě České maminky v Irsku. Do českých hospod v Irsku jsem chodím zřídka. Nikdy jsem nemela potřebu tam chodit.

Tyto ženy začínají díky facebooku vytvářet migrační síť ve vztahu známí „známých“ v době, kdy jejich krajané, kteří migrovali v tutéž dobu, již tuto fázi mají za sebou. Přesto ovšem život migrantů s českou migrační sítí založen na přátelských vazbách neopouští lidé, kteří jsou definováni jako známí známých. Vstupují do jejich života tentokrát nikoli jako insideři v Dublinu, ale jako migranti z ČR, kterým zprostředkovávají adaptaci v cílové zemi (dále viz *RECIPROCITA*).

V případě Báry česká síť hrála zcela vedlejší roli. Bára se integrovala do sítě irské, proto veškeré její kontakty na českou síť byly stále ve stavu známí, či blíže nespecifikované. Bára až zcela

nedávno začala vyhledávat českou síť cíleně, můžeme tedy očekávat, že se její vazby na síť změní v kamarádké.

Stejně tak i Veroničina síť změnila svou povahu až v nedávné době, kdy začala primárně vyhledávat síť kvůli dceři. Veronika blíže nespecifikovala bližší vazby na aktéry těchto sítí.

4.3.4. Obsahy české migrační sítě v Dublinu

Všichni informátoři v současnosti mají vazby na českou síť v Dublinu, a to tedy ve větší či menší míře. Většina informátorů udržovala kontakt se sítí pravidelně. Moje otázka tedy směřovala na to, jaké významy pro ně tyto sítě mají.

Výzkumník: Vyhledáváte kontakt s dalšími Čechy? Co spolu děláte?

SPOLEČENSKÉ A KULTURNÍ VYŽITÍ

Hanka: ..no my když se sejdem s českýma kamarádkama, tak jdem na večeri na víno, nebo jdem radši na kafe, si pokecat.

Jana: Určitě.no my tady máme takovej babinec, jak tomu říkám, prostě Češky tady z jihu a scházíme se na kafe, na pizzu a tak..

Hanka i Jana tedy reflektovaly, že síť využívají k setkání na kafe, na večeri, na "pokec". Šárka pak třeba využívala síť ke kultuře.

Šárka: Jo jasně, my si vždycky něco najdem. S holkama jdeme na kafe, nebo s Jítou chodíme do divadla.

NAROZENINY, PÁRTY

Informátoři také spolu s kamarády slavi narozeniny a chodí na oslavy a párty.

David: ..joo tak třeba teď byla Haloweenská party, nebo když má někdo narozeniny..

Petra: ..když mají kamarádi třeba nějakou párty, třeba oslavu narozeni, tak to jo..

ČESKÉ JÍDLO

Šárka: No a třeba chodíme i do Czech innu, když se zasteskne po českým jídle, ale to hlavně dřív a taky už je tady hlavně ten slovenskej obchod.

David: Jo tak občas jdeme se ségrou do Czech innu na jídlo.

I Bára, která se od české sítě distancovala, zmínila českou hospodu a jídlo.

Bára: No, tak jdeme občas na český jídlo do tý hospody. Je to super, mají tam třeba halušky a dokonce i pivo do džbánku. Tak když se mi zasteskne, tak si tam dojdu.

ČESKÝ JAZYK

Důležité pro informátorky, bylo, že si mohou promluvit česky

Petra: *Joo, určitě vyhledávám. Zajdu so do českých restaurací,..(,) občas to chybí, že si potřebuješ pokecat česky, prostě se anglicky tak nevyjádříš.*

Šárka : *Jo určitě, já potřebuju někoho z Česka vždycky na popovídání, bez toho bych to těžko zvládala, to ne.*

Kdy tento fakt reflektovala i Bára, která zejména z toho důvodu začala v nedávné době vyhledávat českou síť.

Bára : *Viš, já bych se ráda začala bavit s Čechama. Angličtinu už umím, ale zapomínám češtinu prostě.*

SOCIALIZACE DÍTĚTĚ

Veronika, která se zprvu distancovala od české sítě, kontaktovala síť po narození dcery, přidala se ke skupině českých a slovenských maminek v Irsku. Viděla význam této sítě v socializaci její dcery, kde mohlo docházet ke sdílení a utváření české identity. Primárně tak *kontakt nevyhledávala kvůli sobě, ale zejména kvůli dceři.*

Veronika:...no a taky jsem se seznámila s lidma přes ty české a slovenské maminky v Irsku, Já jsem teda na ty FB komunitě České maminky v Irsku, nejenom proto, že jsem tam byla admin , ale kvůli své dceři. A ty holky jsou super a s některejma jsme do dneška v kontaktu.

I Šárka zmínila českou síť v souvislosti s dětmi. Šárka reflektovala, že na českou síť se může spolehnout.

Šárka : *No jedna věc by tu byla, takovýto scházení s dětma, že je to mnohem jednodušší domluvit se s Čechama, ale Irama (?). To je všechno " next week", " next week". Prostě na Čechy a Slováky se dá spolehnout.*

SPORT, HOBBY, HOSPODA

Muži informátoři pak často odkazovali na sport a hobby, či hospodu, kde docházelo k setkání s ostatními českými migranty. David se dokonce zapojil do hokejového klubu, kde členy jsou zejména Češi a Slováci.

Martin :...*jo chodíme na fobálek, do hospody...*

David :..*jasně s klukama, na těch hokejových trénincích,...nebo zajdem občas na pivo.*

Výzkumník: A ty kluky si našel kde vlastně?

David : *No já jsem byl tehdy v Pivku , v té české hospodě a viděl jsem tam inzerát, že kdo hraje hokej, tak se má ozvat na číslo toho jednoho kluka, tak sem se ozval.*

Honza se dostal do klubu motorkářů, kde jsou Češi a Slováci, právě přes svou bývalou přítelkyni, reflektoval, že spolu jezdí na výlety a pravidelně se setkávají i mimo to.

Honza : *joo, jde se třeba někam do hospody, nebo na party, nebo že se slaví narozeniny u někoho, tak se vidáme.*

Kromě společenského, kulturního a sportovního vyžití síť poskytovala i mentální pomoc, to jak blízkost, spoleh i pouto. Hanka to reflektovala i v kontextu se slovenskými migranty, kde cítila to pouto, že spolu s Čechy, tak i Slováci jsou někdo o koho se může opřít.

MENTÁLNÍ POMOC, POUTO, BLÍZKOST

Hanka : *..joo, no, to víš, cítíš to pouto, a víš na koho se obrátit a mně se zdá že máme i to pochopení pro ty problémy, co Iři nedokážou pochopit..*

David : *Jasný, prostě někdo je takovej, se distancuje, ale to já ne, já budu udržovat kontakt dál. Určitě jsou mi prostě pořád bliž než Iři.*

Informátorka Petra si sama si uvědomovala, že bratrova síť přátel ji ze začátku pomohla a ona se na tuto síť do jisté míry spolehla a převzala jí. Blízkost a pocit pouta a opory, kterou měla v české síti ji tak bránil integrovat se do irské většiny, jak to reflektuje sama Petra. Zde tak můžeme vidět příklad toho, jak negativní vliv mohou mít migrační sítě aktéra Petřina česká síť zároveň souvisela s limitou integrovat se do sítě irské.

Petra : *...no hele první roky určitě, to bylo tak, že jsem byla jenom s Čechama, že jsem se nemohla vůbec začlenit, pořád mi byli prostě bližší Češi a tím, že brácha měl hodně kamarádů, co byli Češi, tak jsme dycky chodili na party a tak. Takže mám rozhodně víc kamarádů mezi Čechy.*

UDRŽOVÁNÍ " ČEŠSTVÍ "

Důležitým obsahem české sítě bylo i udržování tradic, kdy všichni informátoři shodně reflektovali, že udržují tradice. Považovali to za důležitou součást svojí české identity a i přesto, že často přejali část tradic z Irska, bylo pro ně důležité si ty významnější tradice uchovat. Hanka má přítele Ira, ale považuje za důležité uchovat si svoje tradice.

Hanka : *.. jestli tady budu chtít zůstat, tak Vánoce si chci uchovat, ty si nedám, ty jsou moje..*

Stejně tak Šárka, která má manžela Ira reflektovala, že propojují obě tradice.

Šárka : *Jasný, tak třeba 24, já dělám na Vánoce český jídlo a pak John (*manžel) dělá 25 svoje.*

I Jana považovala tradice za důležité.

Jana : *Určitě tradice. Já mám ráda tradice, Vánoce, Velikonoce, to jo.*

VÝZNAM ZÁVAZKU

Někteří z informátorů cítili také jistý závazek k české síti, To například reflektovali Jitka a Šárka,

kteře viděly jako důležitě vztahování se k síti a její uchovávání.

Šárka : no....my třeba když někam jdeme, tak se snažíme pozvat i další lidi..

Jitka například zmínila, že zejména v období svátků cítí jistou vazbu k českým migrantům.

Jitka : ..když vím, že tady někdo nikoho nemá, tak je třeba pozvu, každý rok tady s námi tráví nějaká Češka nebo Slovenka nebo tak..

RECIPROCITA

Část informátorů také viděla důležitost reciprocit ve vztahu k síti. I přesto, že reflektovali, že ne vždy měli pozitivní zkušenost se všemi českými migranty, viz Petra, pořád zde cítili lojalitu vůči dalším českým migrantům a české komunitě.

Jitka :..já prostě, když nějaký Čech potřebuje pomoc, tak já ráda pomůžu.

Petra : ..s Čechama mám tady vztahy dobrý, jasně nebavím se s každým. Taky se mi to párkrát vymstilo, že jsem někomu pomohla, protože jsem to vždycky brala tak, že mi Češi tady pomohli, tak já jim taky pomůžu..

Zajímavé je, že například i Bára, která se od české sítě distancovala, viděla význam reciprocit a vazby na tuto síť.

Bára : .. třeba poslední rok, se roztrhnul pytel s různějma klukama, ale i holkama, co chtěli jet do Irska za práci, tak si mě nějak našli...a tak já jim ráda pomůžu, samozřejmě...

IDENTITA

Informátoři tak reflektovali, že česká síť je pro ně důležitá také v souvislosti s udržením identity.

Výzkumník : Myslíš si, že je to pro tebe důležitý mít ten vztah s Čechama?

Petra: Určitě. Jako nedokážu si představit, že bych se od nich oddělila. Pořád je ve mně kus vlastenectví. A pořád si s nima pokecám líp, víš jak. Irové jsou pořád jiná kultura no.

David : Někdo je třeba takovej, že se distancuje. Ale já jsem s nima rád a budu kontakty udržovat. Já jsem hrdej na to že jsem Čech a tak to prostě je. Určitě mi jsou bliž než Iři.

- Slovenští migranti v " síti"

Zde považují doplnit české sociální síť o o podkapitolu vztahující se ke slovenským migrantům v Irsku. Informátoři často Slováky interpretovali jako Čechy, často docházelo k tomu, že když jsem formulovala otázku, jaké kontakty mají s Čechy, odkazovali i na migranty slovenské. Z toho tak vznikla idea " československé sítě". Vysvětlovali to zejména tím, že je to stejná mentalita, stejný jazyk, a tak dále.

Výzkumník : Mnoho lidí říká, že se přátelí s Čechy a Slováky a co vy? Rozlišujete to?

Jana : Ne vůbec, prostě je to stejná mentalita.

Honza : ne..(.) myslím, že je to proto, že my jak jsme trochu starší generace, tak prostě nerozdělujeme Čechy a Slováky (,) ,..taky prostě ta komunikace, to je prostě jednoduchý.

Šárka : No hele, já to třeba vůbec neřeším. Já mám Slováky ráda, dyť jsou v pohodě. V Čechách si to prostě neuvědomuješ, ale tady si za ně prostě ráda.

Petra : Vůbec. Prostě můj přítel je Slovák a je jako kdybych byla s Čechem. My pořád říkáme, že musíme udržet to Československo (smích).

4.3.5. Závěr - reflexe česko- slovenské migrační sítě v Irsku

V současnosti mají tedy všichni informátoři určitou vazbu na českou síť. Ti z informátorů, kteří začali síť rozšiřovat hned po příjezdu, reflektovali i změnu vazby.

A) první období migrace

V prvním období migrace informátoři reflektovali, že existence sítě byla závislá na tom, zda migrovali v tandemu či sami. V tomto období byla vztahy na českou síť tvořeny Čechy-zprostředkovateli. Tyto vazby byly neosobní a existovaly spíše na základě vzájemné pomoci a vazby k české síti. Hanka a Jitka, které cestovaly v tandemu měly kontakty na českou síť v Dublinu zprostředkované a to již před příjezdem. Martin a Šárka kontakt měl také z České republiky a to přes známé. Tito zprostředkovatelé jim pomohli s ubytováním, transportem z letiště i nalezením práce. Byli reflektováni jako známí známých či kamarádi kamarádů, informátoři k nim neměli žádný bližší vztah.

Petra a David, zde měli vazby na blízkého příbuzného, jejich síť tak fungovala na pevnějších vazbách a byla jim i oporou.

Mimo tuto skupinu stály Jana a Honza. Oba dva shodně neměli žádné kontakty na českou síť a začali jí vyhledávat až po čase. Poslední dvě informátorky Veronika a Bára se od české sítě distancovaly kompletně. Důvodem k migraci pro ně byl jazyk - angličtina a viděly tak českou síť jako překážku.

Uzly české sítě informátorů byli zejména české hospody, ale i práce a důležitou roli hrál v prvním, ale i v druhém období FB a Internet.

V souvislosti s Putnamovým konceptem sociálního kapitálu se můžeme odkázat na to, že existence vazeb v prvním období migrace může být viděna jako vazby typu *bridging*. Informátoři na aktéry odkazovali jako na známé známých, či kamarády kamarádů, neměli k nim žádný bližší vztah. Můžeme, ale vidět, že ze strany zprostředkovatelů fungoval princip loajality a pomoci české komunitě. Žádný z informátorů neodkazoval na to, že by s tím měli zprostředkovatelé nějaký problém. Brali to jako danou skutečnost.

Tyto vazby " přemost'ovaly" prostor mezi Dublinem a Českou republikou, přenášely informace mezi oběma zeměmi a pomáhaly k utváření české komunity. Můžeme říci, že vazby tohoto typu měli v prvním období Hanka, Jitka, Šárka i Martin.

Petra a David zde měli sociální kapitál typu *bonding*, vazba na blízkého příbuzného. Tato vazba na Petřina bratra jim poskytla oporu a pomohla proti nejistotám a negativním vlivům, které by mohla způsobit migrace do cílové země. Samotná existence vazby typu *bonding* v jejich případě zjednodušila celkový proces migrace.

Jana, Honza, Veronika a Bára nereflektovali v rámci sociálního kapitálu žádnou existenci vazeb na českou síť v prvním období migrace.

B) současnost

V současnosti všichni informátoři mají vazby na českou síť. Víme, že informátoři, kteří reflektovali existenci sítě hned v prvním období migrace, se o následné rozšíření sítě přičinili z vlastní iniciativy. U těchto informátorů vazby na síť změnilly povahu z *bridging* na *bonding*, už to nebyli známí známých, ale byli to kamarádi. Tuto skutečnost reflektovaly Hanka, Šárka i Jitka. Vazby typu *bonding* na českou síť měli i Martin a David, kteří do Irska přivedli - v Davidově případě sestru, v Martinově případě- nejlepšího kamaráda- někoho blízkého. Tito informátoři odkazovali na to, že mají vazby na českou síť, že zde mají lidi, na které se mohou spolehnout a vytváří s nimi silné vazby (v Granovetterově konceptu). Viděli jsme, že část informátorů reflektovala i existence skupinové solidarity a reciprocity a uvědomovali si existenci závazku k české komunitě. Tento fakt reflektovaly například Jitka, Petra a Šárka.

Jana a Honza, kteří se vztahovali na českou síť až v poslední době, také vytvářely vazby typu *bonding*. Síť rozšířily vlastním přičiněním a také vytvářely v rámci sítě spolky, kde se sdružovaly Češi. Odkazovali na tyto lidi jako kamarády, na někoho s kým tráví čas.

Bára a Veronika, které již od začátku stály mimo českou síť, se na ní jak víme, začaly vztahovat až v poslední době. Proto v jejich podání byli Češi stále v úrovni známých, tedy měly blíže k formě vazeb *bridging*. Neměli s nimi blízký vztah, tyto vazby jim pomáhaly k jejich vlastnímu užitku, a to v Bárině případě kvůli jazyku – češtině a ve Verončině případě v socializaci dcery. I přesto je zajímavé, že Bára reflektovala význam závazku k české komunitě a síti.

4.4. IRSKÉ SÍŤE ČESKÝCH MIGRANTŮ

V této části považuji za důležité ukázat vazby informátorů na irskou síť, neboť i ty tvořily část sociálních sítí českých migrantů v Dublinu.

I zde můžeme vidět časovou různost v kontextu s vazbami. Míra integrace informátorů do irské majority byla z velké míry dána úrovní jejich jazykových znalostí. Tato skutečnost tak zpočátku tvořila bariéru mezi informátory a jejich integrací do irské většiny.

4.4.1. Irská síť po příjezdu a její aktéři a uzly

Po příjezdu informátoři měli kontakt s Iry zejména na úrovni formální a neosobní. Uzly sítě byli zejména práce, kde se čeští migranti seznámili s Iry, což byl případ všech informátorů. Česká síť zafungovala jako zprostředkovatel a Irové byli pak ti, co práci poskytovali. Irové byli tedy kolegové a šéfové.

Šárka : ..no takže tam jsem vlastně potkala Johna (manžel)..a v té práci jsem potkala hlavně Iry...

Dalšími uzly byli i školy angličtiny, jak reflektovali dva z informátorů a to David a Bára.

Hanka se přidala do triatlonové klubu a Martin se integroval za pomoci fotbalové klubu, za který hrál. Hanka silně reflektovala, že díky triatlonovému klubu poznala mnoho Irů.

Hanka : No my, když jsme se s přítelem tenkrát přistěhovali, tak jsme se byli podívat do toho triatlonové klubu, tak jsme tam šli,..(.) a přesto jsem poznala právě hodně Irů..

Jak už víme Veronika a Bára zvolily jinou strategii. Od české sítě se distancovaly, ale do irské sítě se integrovaly. Proto tyto dvě informátorky reflektovaly irskou síť a aktéry této sítě jako kamarády. Bára díky své hostitelské rodině získala další kontakty, později si našla i irského partnera.

Bára : Takže já jsem tady měla tu rodinu, ty mě pak seznámili s nějakou aupairkou, co pracovala vedle..(.)..pak jsem začala chodit do školy angličtiny..(.) a pak jsem si našla irského kluka, no a to už jsem tam nějak byla v té skupě těch domácích..

Veronika se integrovala do majority díky svému tehdejšímu irskému příteli.

Veronika : ..no takže jsme se přijeli, bydleli jsme u jeho (* přítelových) rodičů..on mě seznámil se svými kamarádama..

V období po příjezdu část informátorů reflektovala pouze formální a více nespecifikované vztahy s Iry. Místy sítě byly, jak práce, tak škola angličtiny, ale i sportovní kluby.

Víme, že Veronika a Bára se začleňovaly do irské majority hned od začátku. V Bářině případě to byli díky její hostitelské rodině, Veronice zase pomohl její tehdejší irský přítel. Tyto sítě jim poskytly práci, bydlení, ale i zdroje informací a kontakty. V jejich podání byli členové irské sítě specifikováni jako kamarádi.

4.4.2. Irská síť v současnosti

Všichni informátoři v současnosti mají určité vazby na irskou většinu. Jen část informátorů však reflektovala existenci bližších vazeb na irskou síť. Již z předchozí bodu víme, že Bára a Veronika byly ty, které se již od začátku integrovaly do irské většiny. U těchto dvou informátorek tedy naopak po čase docházelo k vytváření vazeb na českou síť.

Petra, která byla z počátku vázaná na českou síť, to sama po delší době viděla jako překážku a bariéru integrace do irské sítě. Z vlastní iniciativy se tak sama snažila začleňovat do irské většiny.

Petra : Víš, já jsem dlouho byla fakt jen „ Češi, Češi“, to až v poslední době jsem si víc začala rozumět s Irama..(.) ted' už se snažím začleňovat..

Pro Veroniku a Báru byli a jsou Irové kamarádi, přátelé a dokonce i životní partneři, jak je tomu u Bary.

Bára : No tak já jak jsem byla prostě vždycky jediná cizinka, třeba i na univerzitě jsem byla jediná Češka, takže mám spoustu kamarádů místních Iruů...

V současnosti i Hanka má irského partnera, ale nereflektovala, že by měla blízké vazby na irskou síť přes partnera. Pro Hanku byl klíčovým bodem vstup do triatlonové klubu, na aktéry této sítě odkazovala jako na přátele, jejími slovy " na druhou rodinu".

V současnosti tak Bára, Veronika, ale i Hanka s Petrou odkazovaly na aktéry irské sítě jako kamarády či přátelé. Vytvářeli s nimi pevnější vazby. Ostatní z informátorů blíže nespecifikovali svůj vztah k irské síti.

4.4.3. Obsahy irské sítě

Z počátku pro část informátorů byla síť důležitá zejména z jazykových důvodů, viz Šárka. Většina informátorů anglicky neuměla a to byl také jeden z důvodů proč někteří z informátorů odjeli do Irska.

ANGLIČTINA

Šárka : v té práci jsem potkala hlavně Iry. což bylo super, protože mi pomohli s angličtinou a byli fakt milí...

I David a Bára navštěvovali školu angličtiny.

V Petřině případě byla angličtina překážkou samotné integrace. Částečně i z toho důvodu přimkla k české síti.

Petra: No, prostě já jsem totiž neuměla ani moc anglicky a první roky to bylo tak, že jsem byla jenom s Čechama, že jsem se nemohla vůbec začlenit..

NÁKUPY, DRINKY, JÍDLO

Petra : No s kolegyněmi z práce, třeba slavíme když má někdo narozenky nebo když někdo odchází, tak jdeme někam. Občas na nákupy, na drinky.

HOBBY

Využívali síť jako zprostředkovatele sportovního vyžití, jako Hanka, Petra i Martin.

Petra : Já chodím akorát na spinning, to je teda irské. Asi dvakrát do týdne a jsem tam jediná cizinka.

Martin : Tak já mám hodně kamarádů Irů z toho fotbalu.

Hanka : Jo, tak já jsem se přidala to toho triatlonové klubu. Tam jsou Iři, možná tak jeden Polák, Litevec.

POMOC, OCHOTA, OPORA

Bára :..víš ty lidi v Irsku ti fakt pomůžou, vím jako holky Irky se mnou seděly ve škole dvě hodiny a pomáhaly mi, když jsem nevěděla, jak se dělá struktura eseje..

Jitka :..ale nevím jestli sis všimla, ale Irové jsou prostě hrozně slušní, na silnici tě pustí, v krámě tě pustí kdokoli, mladý, starý, úplně neznámí lidi tě pozdravěj, pomůžou..říká to i moje mamka, tady panuje taková příjemná atmosféra..

Pro Hanku měl triatlonové klub nejen význam sportovního vyžití, ale Hanka odkazovala na to, že se jí zde dostává opory a pomoci.

Hanka :.a teď víc a víc, zjišťuju jak to ty lidi ten sport spojuje....takže takhle mám hodně kamarády tam (,)...a já je беру fakt jako druhou rodinu, prostě se o sebe postaráme, vím, že když se něco stane, tak jim můžu zavolat.. a neřeším, kdo odkud je ..

Šárka například odkazovala i na formální pomoc ze strany Irů, na jejich vstřícnost a ochotu, kterou viděla jako pozitivní.

Šárka : To se mi prostě líbí na Irech, že jsou tady pro tebe. Na úřadech, kdekoli. Ty lidi se ti prostě snaží vyjít vstříc..

Honza například reflektoval, že občas se vidá i s irskými kolegy mimo práci.

Honza : Samozřejmě. Jsme byli v Czech innu, s Jitkou (*jedna z informátorek) jsme tam byli, tak tam přišli i nějaký lidi z práce.

I přesto, že informátoři denně určitým způsobem využívali irskou síť, reflektovali, ale i překážky irské sítě. Část informátorů odkazovala zejména na odlišnou mentalitu, která jim někdy dělala problémy.

Hanka : No v práci jsou hlavně Irové, což je na jednu stranu psychicky náročný, protože oni třeba nepochopí moje chování, zvyky. Ty kultury jsou prostě odlišné, ale už jsem si zvykla, že co dělají oni

a oni si zvykli, co dělám já, tak prostě kompromis.

Jana : ..víš, já to třeba vidím v práci, když něco vysvětluju i Polákovi, tak nějak chápe, ale Irové vůbec, jsou prostě jiná mentalita..

Bára, tak byla jedna z těch, která reflektovala, že má i mezi Iry kamarády, vzhledem k tomu, že se již od počátku snažila integrovat.

Bára : No tak já jak jsem byla prostě vždycky jediná cizinka, třeba i na univerzitě jsem byla jediná Češka, takže mám spoustu kamarádů místních Irů...

- *Nerozdělují svět na našince x cizince*

Zajímavé bylo, že část informátorů na mnou koncipované otázky také odpovídala, že nerozdělují ostatní lidi na cizince a našince. Pro tyto informátory je svět multikulturním prostorem, a nezáleží tak na společné národnosti nebo národnosti vůbec. Neboť jde zejména o společné porozumění.

Honza : ..no hele já si myslím, že nezáleží na národnosti, že to záleží vždycky na člověku, když potkáš blba, tak je to blb..

Jitka : ..je mi to jedno jestli je to Čech, Vietnamec nebo Rakušan, já se prostě snažím vyjít se všema..

Hanka : ..víš, ale když tak přemýšlím, tak mně to bylo vždycky tak jedno, jakože, když to vezmu, pracovala jsem národnostně s kdekým a víš jak, když si člověk sedne, tak si prostě sedne a je to jedno..

4.4.4. Závěr - reflexe českých migrantů ve vztahu k irské síti

I ve vztahu k irské síti můžeme uvažovat o dvou časově odlišných obdobích. Informátoři odkazující na irskou síť ji většinou brali jako pouze zprostředkovatele něčeho.

A) první období migrace

Informátoři odkazující na irskou síť ji většinou brali jako pouze zprostředkovatele něčeho. Irové byli viděni jako ti, co poskytovali práci, byli to kolégové, šéfové či spolužáci. Vazby na irskou síť tedy byly čisté formální a neosobní.

Většina informátorů však vazby na irskou síť blíže nespecifikovala. Můžeme se tedy domnívat, že irská síť pro ně tehdy i dnes funguje na bázi každodennosti, ale ne primárně jako síť silných vazeb.

Primárně tedy irská síť fungovala jako zprostředkovatel práce nebo i angličtiny. I přesto, že Šárka reflektovala, že poznala svého současného manžela, přes práci. Dále nespecifikovala, že by jí tato skutečnost pomohla dostat se blíž k irské většině.

V případě Martina a Hanky, kteří se zapojili do sportovního klubu se začaly vytvářet určité vazby na irskou síť. Na začátku zde měli vazby typu *bridging* a docházelo zde k „přemostování prostoru“ mezi českou komunitou a irskou většinou a to právě třeba díky zapojení do sportovní aktivity.

V Putnamově konceptu sociálního kapitálu informátoři, kteří specifikovali vazby na irskou síť měli vazby typu *bridging*. Ty vazby, které měli jim pomáhaly „přemostovat“ odlišnost české a irské mentality.

Veronika i Bára, které stály mimo českou síť, se více angažovaly v síti irské. Díky hostitelské rodině u Bány a Veroničině tehdejšímu příteli mohlo dojít k „přemostění“ odlišností a rozdílných mentalit mezi informátorkami a irskou většinou. Irové byli viděni jako kamarádi, ale můžeme se domnívat, že z počátku k nim hned neměli pevné vazby, ty reflektovaly až později.

Uzly sítě byly tedy práce, škola angličtiny, sportovní kluby.

B) Současnost

Míra integrity jedinců do irské sítě byla ze začátku dána odlišností mentalit, tak jak to reflektovali někteří z informátorů. Tato skutečnost sice nezmizela, ale migranti si sami uvědomovali důležitost překonání této překážky. Tato bariéra byla způsobena často nedostatečnou jazykovou kompetencí jednotlivců. Můžeme se tedy domnívat, že časem tato překážka zmizí úplně.

Hanka, která se aktivně zapjila do sportovního klubu, nadále navazovala vazby a tento klub ji pomohl dostat se blíže k irské majoritě. Můžeme tedy říci, že Hanka v současnosti vytváří vazby typu *bonding* s irskou sítí. Sama na členy klubu odkazovala, jako na „druhou rodinu“, viděla v nich pomoc a oporu a měla na ně pevné vazby.

Petra, která blíže nespifikovala vztah k irské sítí v prvním období, i ale spíše v nedávné době začala uvědomovat, že její *bonding* vztahy s českou sítí jí bránily k jakékoli integraci do sítě irské. Můžeme tedy podle její reflexe říci, že Petra začala postupně vytvářet vazby typu *bridging* na irskou síť. Snažila se překlenout prostor mezi ní a irskou většinou a zapojit se, díky práci docházelo ke kontaktu s irskou sítí, kterou ustavovala i ve volném čase a reflektovala, že z lidmi z práce dělá i něco ve svém volném čase.

Martin i přesto, že fungoval s irskou většinou díky fotbalovému klubu, dále už vazby na irskou síť nespifikoval..

Veronika a Bára, které se do irské sítě integrovaly, vytvářely pevné vazby. Můžeme u nich hovořit o vazbách typu *bonding* na irskou síť. Iry brali ne jako někoho vzdáleného, ale jako kamarády, přátelé, ale i životní partnery, jako tomu je u Bány.

Většina informátorů se k irské sítě nevztahovala, nereflekovala vazby na irskou síť nebo je blíže nespifikovala. Můžeme se tedy domnívat, že irská síť pro ně funguje na bázi každodennosti, ale ne primárně jako síť silných vazeb. Veronika, Bára byli jediné dvě informátorky, které vytvářely vazby na irskou síť a vztahovaly se k ní. Hanka a Petra také konkrétnější typy vazeb na irskou síť a to až po delší časovém období. Domnívám se, že i čas zde hraje klíčovou roli ve tvorbě vazeb. Odlišné sociální kapitály jsou závislé na délce pobytu (a samozřejmě také na iniciativě ze stran

jednotivců). Je možné, že časem dojde tedy k tomu, že ostatní informátoři budou schopní blíže specifikovat své vazby na irskou síť a možná dojde k vytvoření *bonding* vazeb na tuto síť.

4.5. VAZBY V KONCEPTU TRANSMIGRACE

I vazby transnacionální jsou součástí individuálních sítí jedinců, proto zde představím tyto sítě a její rysy. Všichni informátoři shodně reflektovali, že určitým způsobem fungují v rámci transnacionální sociální sítě.

- *Komunikace s ČR*

Víme, že důležitým bodem v myšlence transmigrace je i to, že došlo ke "zmenšení světa" díky lepší komunikačním a informačním technologiím ale i dopravě, proto je komunikace mnohem snazší (Brettel 2000). Stejně tak to reflektovali informátoři, kteří často denně využívají nějaký druh informační technologii, aby se mohli spojit s ČR.

Jitka : No Skype, maily, jasný klasika a dokonce i psaný dopisy..

Jana : No pořád, denně. Tak hlavně si voláme, maily taky. To já bych bez toho nemohla být prostě.

Hanka : ..tak jasný maily, Skype..

Všichni informátoři pravidelně Českou republiku, kdy časové rozpětí bylo - každé dva měsíce, například u Jany a minimálně jednou za rok třeba u Honzy. Stejně tato vazba funguje i opačně a často je zde navštěvují členové rodiny, či kamarádi.

- *Cirkulace zboží*

Dalším bodem transnacionální migrace je i cirkulace zboží mezi oběma zeměmi, často to bývají peníze, tzv. *remittance*, kdy dochází k vazbě na zemi původu. Toto reflektovali například Honza, ale i Jitka. Tento fakt byl, ale důležitý zejména po příjezdu, kdy jejich migrace byla pouze dočasnou volbou.

Honza : No..já jsem měl plány, že tady vydělám peníze, a že si postavím ten dům v Čechách, takhle to bylo na začátku.

Jitka : No první dva roky, co jsem mohla, tak jsem posílala domů. To bylo jen šetřit,šetřit, šetřit.

Často však cirkuluje i zboží, respondenti se zejména vztahovali k českému jídlu.

Jitka : ..ze začátku mi to hodně chybělo a jako pořád se mi stýská, to si vždycky dovezu zásoby..vždycky když jedu domů, tak si objednávám, co chci uvařit..

- *Transnacionální identita*

Podle konceptu transmigrace jsou aktéři často viděni jako lidé, co mají „dva domovy“. Na otázku jak vidí svoji budoucnost, se k tomu faktu vztahovaly tři informátoři.

Jitka : ..hele musím říct, i když jsem tady 10 let, tak se mi pořád stejská, já jsem prostě takovej rozervane. Vždycky když jedu do Čech, tak je to fajn a pak přijedu zpátky, se mi zase stýská. No já prostě nevím, kde mám domov. Prostě nebudu mít vnitřní klid.

Bára : No to já nevím, já už беру tady Clontarf (*část Dublinu) jako domov. Ale taky mám jeden byt

doma, na pomezí Šumavy s Německem a tam mám taky domov. A my jestli založíme rodinu, tak prostě asi budeme bydlet napůl tam a napůl tady no.

...já se prostě беру jako Evropanka

David : No, já vždycky když sem v Čechách na chvíli, tak je mi tam dobře a chci se vracet, ale pak se vrátím sem a zase zvyknu na život tady a nic mi tady nechybí..

Všichni informátoři viděli svou budoucnost v Irsku, ať již kvůli ekonomické stránce nebo kvůli dalším důvodem zůstávají v Irsku, viz Petra.

Petra : Život tady je jednodušší, prostě míň problémů, i přesto, že mi chybí rodina, i co s týče financí, angličtina a přístup lidí, no.

Zajímavou a jasnou odpověď v tomto kontextu jsem dostala od Jany, která vidí finanční výhodu jako důležitou, ale je rozhodnutá se vrátit do ČR, zejména proto, že její vazba na Českou republiku je příliš silná, chybí jí i soudržnost a tradice vesnice odkud pochází. Jana byla jedinou informátorkou, která říkala, že se chce vrátit zpět do ČR

Jana : No určitě. Nedokážu ti říct kdy, ale d 5 let určitě. Pár let tu budeme, ale vím, že bych tady nemohla zůstat na pořád. Prostě mě chybí různé akce, tradice a tak..

- *Vazby na ČR*

Informátoři reflektovali, že udržují kontakt s ČR a to zejména se členy rodiny či pár kamarády. Často zmiňovali, že se okruh jejich přátel snížil a intenzita transnacionálních vazeb se tak často zmenšila. I přesto informátoři reflektovali, že mají v ČR někoho na koho se mohou spolehnout a udržují kontakt.

Všichni informátoři shodně reflektovali vazbu na rodinu.

Jana : Určitě. Rodina to je jasný. Pak kamarádky z VŠ, ale to už se moc nebavíme. Ale rodina, to já má silný vazby.

Hanka : Tak jasně s rodinou, to jsme pořád v kontaktu.

Část uváděli i vazby na pár kamarádů.

Bára : Mám nějaký kamarády tam no (,) přes facebook jsme se začali bavit s lidma ze střední..

David : No mám tam jednoho kamaráda, to si vždycky píšem a tak, když přijedu. Ale jasně, hlavně s rodinou.

- *Závěr – reflexe vazeb v transnacionálním prostoru*

Všichni informátoři odkazovali na vazbu na ČR, reflektovali, že využívají moderní technologie ke kontaktu s domovinou, a že pravidelně v různých časových intervalech do ČR jezdí. Vazby, které informátoři reflektovali byli zejména vazby na rodinu, tedy vazby typu *bonding*, byli to silné vazby, které byly dané blízkými vztahy mezi jejím členy. Intenzita těchto vazeb se ale měnila, částečně jejich vazby *bonding* zůstávaly v zemi původu, ale zároveň se zužovaly a informátoři reflektovali

tvorbu nových vazeb typu *bonding* v cílové zemi, který je stále dominantně vázan na českou komunitu. Nebo jen minimálně došlo k vytvoření intimních vztahů typu *bonding* s Iry (viz kapitola Irské sítě českých migrantů). Můžeme vytvořit domněnku, že “ češství” představuje potenciál vytváření *bonding* vazeb.

Tento fakt, jak se domníváme se bude i nadále proměňovat, neboť v udržování a tvorbě vazeb hraje zejména čas klíčovou roli. Můžeme se domnívat, že čím déle migranti žijí v transnacionálním prostoru, tím více se snižují jejich vazby typu *bonding* na zemi původu a celkově se tyto vazby proměňují a částečně více a více přenáší do země cílové.

4.6. REFLEXE OSAMOSTATNĚNÍ

Již víme, že v konceptu sítí hraje sociální kapitál důležitou roli neboť je zdrojem informací, funguje také jako psychická podpora či forma sdílení. Jedinci, ale často využívají sociálního kapitálu migračních sítí hlavně v počátku a poté nereflktují význam sociálního kapitálu jako zdroje informací, bydlení a tak dále.

Někteří z informátorů dokonce tematizovali důležitost nutné samostatnosti v odlišných časových intervalech. Potřeba samostatnosti, v jejich případě neznamena nutně distanc od české či irské sítě, spíše kladla primárně důraz na využití lidského kapitálu jako takového. Dosahování nezávislosti na síti představovalo pro některé schopnost obstát v migraci. To refletovaly například Honza a Jana.

Honza, který emigroval s manželkou neměl žádnou vazbu na českou síť ze začátku a ani ji nevyhledával, primárně využíval svého lidského kapitálu.

Honza : Ne, my jsme prostě nikoho neměli. Prostě jsme se rozhodli, přijeli jsme,bydleli jsme v hostelu a začali jsme hledat práci.

Pocit samostatnosti refletovala i Jana, která se k migraci do Irska rozhodla sama a žádné vazby neměla, i přesto, že při první migraci přijela jako aupair, kontakt ani vazby na tuto rodinu nevyužila a zařídila se sama.

Jana : Takže já jsem přemýšlela, jak se dostat zpátky do Irska, tak jediná možnost bylo, že bych šla létat. Tak jsem si udělala počáteční kurz a přihlásila se k Ryanairu..

Hanka byla jednou z těch, kteří českou síť využili zejména pro zprostředkování prvotních informací, práce a bydlení, tento fakt přijala. Ale druhou (lepší) práci si již našla sama.

Hanka : První práce, to jsem dělala v domově důchodců, a druhou jsem si už našla sama, jsem šla na interview do agentury a druhý den se mi ozvali a já měla práci. Ano, my jsme sice na začátku měli pomoc, ty lidi nás ubytovali na dva dny, práci jsem si pak našla sama a ubytování taky..

Honza a Jana refletovali, že v prvním období migrace byla pro ne důležitá samostatnost a využití jejich vlastního lidského kapitálu, až později začaly využívat sociálního kapitálu jako zdroje, který jim plynul z vazby na českou komunitu.

Hanka naopak refletovala, že českou síť jako zdroje informací a kontaktů. I přes výhody jí plynoucí z této vazby měla potřebu najít si práci sama.

V. SHRnutí

Tato bakalářská práce byla primárně věnovaná problematice českých migrantů v Dublinu. S důrazem na individuální síť každého informátora.

Existence migračních sítí hraje důležitou roli v průběhu migrace. Často bývá i hlavním impulsem migrace. Informátoři reflektovali vazby na české (a slovenské síť). Každý jedinec však měl rozdílný vztah k této síti. Prvotním rozdílem byla již koncepce migrace v počátku, kdy migranti jeli v tandemu či sami. Tento fakt již od počátku určoval jejich vazbu na síť. V různých časových horizontech ji pak více či méně viděli jako důležitý zdroj sociálního kapitálu, který jim poskytl žádané informace.

Sociální kapitál hraje svou roli v individuálních sítích českých migrantů, a to v sítích českých ale i irských. Sociální kapitál byl také reflektován jako přenositelný zdroj. Informátoři využívali sociálního kapitálu i v transnacionálním prostoru. Blíže jsem tato fakta specifikovala v jednotlivých shrnutích u všech sítí.

Přesto, že existence sociálního kapitálu je často důležitá a výhodná pro jedince, někteří z informátorů viděli také jako důležité obstat v migraci bez vazby na sociální síť a její sociální kapitál, ale využít tak spíše vlastního lidského kapitálu. I přesto dnes informátoři využívají sociálního kapitálu české sítě, a to ve větší či menší míře a přičítají mu různé významy v rovině migrace.

Cílem mé bakalářské práce bylo zaměřit se a reflektovat individuální síť českých migrantů v Dublinu a ne tak celou migrační síť zde. Důraz byl kladen na reflexi jednotlivých informátorů na jejich vlastní síť. Ptala jsem se na reflexi migrační sítě jednotlivců zejména proto, že v ní právě spočívá sociální kapitál jedince. Nezajímala mě povaha sítě jako takové, ale povaha sítě, tak jak ji každý migrant vytváří a k čemu mu slouží. Snažila jsem se o představení hloubkové pohledu na pozici jedince v sociální realitě právě skrze koncept sociálních sítí a sociálního kapitálu.

Tento výzkum byl tedy jen jedním z výzkumů, které by mohly být na tomto poli provedeny. Myslím si, že i časově odlišné horizonty hrají svou roli v konceptu sociálních sítí. Vazby jednotlivců se v průběhu života proměňují, propojují, zesilují nebo úplně mizí, stejně tak s ním se proměňuje i sociální kapitál

Tato práce tedy představila jen určitý časový úsek a pohled na vazby a rovinu sociálního kapitálu českých migrantů v Irsku dnes.

VI. SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY A ZDROJŮ

Použitá literatura:

BAHNA, Miloslav. *Migrácia zo Slovenska po vstupe do Európskej únie*. Bratislava: Veda, vydavateľstvo Slovenskej akadémie vied, s. 219. Gender, rovné príležitosti, výzkum, 2012.13(1), s. 32. ISSN 1213-0028.

BARŠOVÁ, Andrea a Pavel BARŠA. *Prístěhovalectví a liberální stát: imigrační a integrační politiky v USA, západní Evropě a Česku*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, Mezinárodní politologický ústav, 2005. 308 s. ISBN 80-210-3875-6

BITUŠÍKOVÁ, A. *Transnárodná migrácia z pohľadu sociálnej antropologie*. In: Luther, Daniel (ed.): *E/Migrácie a Slovensko*. Bratislava: UE SAV, UVV UMB, 2006.s. 115-136.

BRETTEL, Caroline B. a James F. HOLLIFIELD. *Migration theory: talking across Disciplines*. New York: Routledge, 2000. ISBN 0-415-92610-6 (hb) — 0-415-92611-4(pb).

FRANK, Jan. *Irsko*. 1. vyd. Praha: Libri, 2006, 138 s. Stručná historie států. ISBN 80-7277-294-5

HENDL, Jan. *Kvalitativní výzkum: základní metody a aplikace*. Vyd 1. Praha: Portál, 2005. ISBN 80-7367-040-2

MAJEROVÁ, Věra, Tomáš KOSTELECKÝ a Luděk SÝKORA. *Sociální kapitál a rozvoj regionu: příklad Kraje Vysočina*. Vyd. 1. Praha: Grada, 2011, 221 s. Sociologie (Grada). ISBN 978-80-247-4093-5

PILEČEK, Jan. *Koncept sociálního kapitálu: pokus o přehled teoretických a metodických východisek a aplikačních přístupů jeho studia*. Geografie, 115, č. 1, 2010. s. 64–77

PODOLINSKÁ, Tatiana a Tomáš HRUSTIČ. *Boh medzi bariérami: sociálna inklúzia Rómov náboženskou cestou*. Bratislava: ÚEt SAV, 2010. ISBN 9788089027347

PUTNAM, Robert, Robert LEONARDI a Raffaella Y. NANETTI. *Making Democracy Work : Civic traditions in Modern Italy*. Princeton: Princeton University Press. 1993. ISBN 1 -400809-789.

PUTNAM, Robert. *Bowling Alone: the Collapse and Revival of American Community*. New York: Simon&Schuster Paperbacks, 2000. ISBN -13:978-0-684-83283-8

SAMEK, Daniel. *Česko-irské kulturní styky: Czech-Irish cultural relations*. Prague: Centre for Irish Studies, Charles University, 2009.<2012>, v. <2>. ISBN 97880260111702.

SZALÓ, Csaba. *Transnacionální migrace: proměny identit, hranic a vědění o nich*. 1. vyd. Brno: CDK (Centrum pro studium demokracie a kultury), 2007. 175 s. Sociologická řada. ISBN 978-80-7325-136-9

ŠAFR, Jiří a Markéta SEDLÁČKOVÁ. *Sociální kapitál: koncepty, teorie a metody měření*. 1. vyd. Praha: Sociologický ústav AV ČR, 2006. 93 s. ISBN 80-7330-095-8

Elektronické zdroje :

AŠENBRYL, David. 2010. *Irsko, země migrace* [online]. [cit. 2015-05-14]. Dostupné z: http://www.rozhlas.cz/leonardo/svet/_zprava/irsko-zeme-migrace--737359

DRBOHLAV, Dušan a Zdeněk UHEREK. 2007. *Reflexe migračních teorií* [online]. (2) [cit. 2015-05-11]. Dostupné z: <https://web.natur.cuni.cz/ksgrrsek/illegal/clanky/Uherek-Teorie.pdf>

GRANOVETTER, Mark. 1973. The Strength of Weak Ties [online]. (6) [cit. 2015-05-11]. Dostupné z : https://sociology.stanford.edu/sites/default/files/publications/the_strength_of_weak_ties_and_exch_w-gans.pdf

HOŠEK, Jiří. 2015. *Krajané v irském Dublinu pořádají sbírku na Havlovu bustu v irském parlamentu* [online]. [cit. 2015-05-10]. Dostupné z: http://www.rozhlas.cz/zpravy/evropa/_zprava/krajane-v-dublinu-poradaji-sbirku-na-havlovu-bustu-v-irskem-parlamentu--1463905

HUGHES, Gerard a Emma QUINN. 2004. *European Migration Network : The Impact of Immigration on Europe's Societies : Ireland* [online]. [cit. 2015-05-14]. Dostupné z: http://emn.ie/files/p_20100715033533The%20impact%20of%20immigration%20on%20Irish%20Society%202004.pdf

PORTES, Alejandro. 1998. Social capital : Its origins and application in modern sociology [online]. (24) [cit. 2015-05-10]. Dostupné z: http://www.suz.uzh.ch/fux/lehre/Sozialkapital/portes_sozkap.pdf

SLOVAK CENTRE IRELAND. 2013. Projekty/ Aktivity [online]. [cit. 2015-05-11]. Dostupné z: <http://www.slovakcentre.ie/projekty-a-aktivita.html>

ŠIMEČKOVÁ, Jana. *Migrace uvnitř Evropské unie*. 2007. Dostupné také z: <http://ies.fsv.cuni.cz/work/index/show/id/908/lang/cs>. Bakalářská. Univerzita Karlova.

QUINN, Emma. *Ireland* [online]. 2010 [cit. 2015-05-04]. *Focus- Migration*. Dostupné z: <http://focus-migration.hwwi.de/Ireland.6269.0.html?&L=1>

VERTOVEC, Steven. 2001. *Transnationalism and identity* [online]. [cit. 2015-05-14]. Dostupné z: <http://mzwvl.beweging.net/attachments/article/677/Vertovec.pdf> 015-05-11]

VOJTKOVÁ, Michaela. 2005. *Teorie mezinárodní migrace* [online]. [cit. 2015-05-11]. Dostupné z : <http://www.socioweb.cz/index.php?disp=temata>

Statistické a legislativní prameny :

CSO. *Census 2006: non-Irish nationals living in Ireland* [online]. 2008. Dublin, Ireland: Stationery Office, 94 p. [cit. 2015-05-10]. ISBN 1-4064-2055-5.

MZV. 2002. *Irsko* [online]. [cit. 2015-05-14]. Dostupné z: http://www.mzv.cz/jnp/cz/encyklopedie_statu/evropa/irsko/krajane/-mzv-publish-cz-zahranicni_vztahy-krajane_v_zahranici-krajane_ve_sвете-historie_krajanu-index_19.html

Velvyslanectví České republiky. 2014. *Diplomatické vztahy* [online]. [cit. 2015-05-14]. Dostupné z: http://www.mzv.cz/dublin/cz/cesko_irske_vztahy/diplomaticke_vztahy/index.html